

DE
HOOP

Jaarverslag 2022

het honderdzeventiende boekjaar

PERSONALIA

Raad van Commissarissen

Drs. A.A. (Lex) Geerdes, voorzitter

Drs. S.A. (Sibylla) Bantema EMFC RC, vicevoorzitter

Prof. dr. M.M. (Marcel) Levi MD PhD

Drs. E. (Erik) Muetstege

Audit Comité

Drs. A.A. (Lex) Geerdes

Drs. S.A. (Sibylla) Bantema EMFC RC

Prof. dr. M.M. (Marcel) Levi MD PhD

Drs. E. (Erik) Muetstege

Directie

Drs. G.Th. (Gilbert) Pluym AAG, algemeen directeur

Drs. S.N. (Seada) van den Herik, directeur

Management

Drs. H.J.M. (Henk-Jan) Osse RA, manager

Geneeskundig adviseurs

Drs. ir. H.C. (Hans) Ablij, internist

Drs. A. (André) Gaasbeek, internist

Drs. G. (Gijs) Willemsen, internist

Accountant

KPMG Accountants N.V.

— een unieke herverzekeraar

De Hoop is een herverzekeraar gespecialiseerd in het (her)verzekeren van medisch verhoogde risico's. De Hoop doet dit vanuit haar missie om kwetsbare mensen toegang te geven tot een levensverzekering en daarmee te helpen hun dromen te realiseren. Dit doen we al meer dan 117 jaar. De Hoop werkt hiertoe samen met reguliere verzekeraars in binnen- en buitenland. Met onze herverzekeringsmogelijkheden kunnen verzekeraars bijna al hun klanten accepteren.

De Hoop is specialist - specialist in het inschatten van medisch verhoogde levenrisico's en de verzekerbareheid daarvan. Wij behandelen iedere klant individueel om zo een persoonlijk en eerlijk verzekeringsaanbod te kunnen doen. We streven ernaar iedereen een passend aanbod te kunnen doen waarbij we rekening houden met de actuele medische ontwikkelingen en onze tarieven daarop aanpassen. Daar mogen we op worden aangesproken.

De Hoop richt zich op de individuele levensverzekeringsmarkt en dan vooral op het segment van overlijdensrisicoverzekeringen. We doen dat in Nederland, België, Frankrijk, Engeland en Ierland en op de eilanden Curaçao, Aruba en Sint-Maarten. We werken actief aan het verder uitbreiden van onze diensten in andere Europese landen.

In dit jaarverslag presenteren wij de financiële positie en resultaten van De Hoop over boekjaar 2022. Wij bedanken klanten, medewerkers, aandeelhouders en leveranciers voor het vertrouwen dat u in ons stelt; dit sterkt ons in het streven om ook in de toekomst verzekerbareheid van kwetsbare groepen mogelijk én betaalbaar te blijven maken!

INHOUD

Personalia	2
Thema	3
Inhoudsopgave	5
Kerncijfers	6
Bericht van de Raad van Commissarissen	8
Verslag van de directie	10
Inleiding	10
Ontwikkelingen in 2022	10
Resultaten 2022	11
Kerngegevens	12
Resultaat en Belasting	14
Solvabiliteitspositie	14
Voornaamste risico's en onzekerheden	14
Continuïteit van de onderneming	15
Liquiditeit	15
Gevoeligheidsanalyses	15
Code Duurzaam Beleggen	15
Corporate Governance	16
Risicobeheer	16
Vooruitzichten 2023	16
Jaarrekening	18
Balans	18
Winst- en Verliesrekening	20
Kasstroomoverzicht	21
Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en presentatie	22
Toelichting op de Winst- en Verliesrekening	32
Gebeurtenissen na balansdatum	35
Risicoparagraaf	36
Winstbronnen	41
Overige gegevens	41
Bestemming van de Winst	41
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	42

KERNCIJFERS

(bedragen x € 1.000)

	2022	2021	2020	2019	2018
Bruto premies periodiek	6.135	5.970	5.267	5.231	5.550
Bruto premies ineens	23	31	65	33	24
Bruto premies totaal	6.158	6.001	5.332	5.264	5.574
Bruto kapitaalproductie	190.834	242.558	175.212	110.111	39.859
Netto kapitaalproductie	105.431	154.019	99.266	40.750	-21.435
Bruto verzekerd bedrag	1.115.567	1.010.136	856.177	756.911	716.161
Technische voorziening e.r.	23.788	24.711	32.226	28.287	28.036
Beleggingen balanswaarde ultimo	82.142	90.896	86.897	90.479	81.469
Vereiste solvabiliteit Solvency II ¹⁾	21.157	31.002	24.033	24.838	18.031
Aanwezige solvabiliteit Solvency II	62.213	66.658	53.590	59.986	54.542
Solvabiliteit in % ²⁾ Solvency II	294%	215%	223%	242%	302%
Balanstotaal	90.516	101.247	97.435	101.156	94.487
Premieomzet	6.158	6.001	5.332	5.264	5.574
Opbrengst uit beleggingen	6.791	5.282	4.252	3.904	9.887
Totale omzet	12.949	11.283	9.584	9.168	15.461
Acquisitiekosten	478	462	408	428	408
Beheers- en personeelskosten	2.159	1.791	1.953	1.983	1.603
Provisie van herverzekeraars	-189	-148	-23	-26	-26
Bedrijfskosten totaal	2.448	2.105	2.338	2.385	1.985
Bruto uitkeringen	4.291	11.083	4.983	3.960	4.869
Resultaat technische rekening	861	6.895	-4.622	-239	381
Netto resultaat	3.049	9.163	-2.889	2.695	7.620
Dividend	2.400	2.400	-	2.400	2.400
Uitkering t.l.v. Overige reserve	-	-	2.400	-	-

¹⁾ De waarde van de vereiste solvabiliteit Solvency II is onder andere onderhevig aan de volatiliteit van de aandelenkoersen. Dit heeft in 2021 geleid tot een relatief hoog vereiste solvabiliteit Solvency II.

²⁾ Op basis van EIOPA-curve exclusief volatility adjustment, zonder toepassing van overgangsmaatregelen.
De vermelde aanwezige solvabiliteit is na uitkering van dividend/uitkering van het boekjaar t.l.v. de overige reserve.

'Samen met een vriendin heb ik een bedrijf opgericht op het gebied van duurzame mode. In dit kader hebben we voor elkaar een overlijdensrisicoverzekering afgesloten. Ik ben blij dat De Hoop deze verzekering mogelijk heeft gemaakt - door mijn medische omstandigheden was het helemaal niet vanzelfsprekend dat ik verzekerd kon worden.'

BERICHT VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

ALGEMEEN

In 2022 heeft De Hoop werk gemaakt van het uitwerken van de in 2021 ontwikkelde nieuwe strategische koers. De voortgang hiermee is veelbelovend en er zal in 2023 verder worden gebouwd hieraan. We verwachten dit jaar de eerste concrete resultaten hiervan te zien.

Jaarrekening

De jaarrekening is opgemaakt door de directie, voorgelegd aan de Raad van Commissarissen ter goedkeuring en gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien door KPMG Accountants N.V.

Wij bespraken de jaarrekening met de directie in aanwezigheid van de accountant en stellen de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor deze vast te stellen. Wij kunnen ons verenigen met het voorstel van de directie € 2.400.000 uit te keren als dividend en het resterende bedrag van € 649.000 toe te voegen aan de Overige Reserve.

Tevens stellen wij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor de directie voor wat haar beheer betreft en de Raad van Commissarissen voor wat zijn toezicht betreft te dechargeren.

Samenstelling

De Raad van Commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op en advies te geven over het door de directie gevoerde beleid en daarnaast toezicht te houden op de strategie van De Hoop en de algemene gang van zaken.

De Hoop heeft vier commissarissen, ieder met een specifieke expertise en achtergrond. Nieuwe commissarissen worden geselecteerd en voor benoeming voorgedragen op basis van een door de Raad van Commissarissen goedgekeurd profiel.

Alle commissarissen hebben de eed of belofte financiële sector afgelegd zoals is voorgeschreven in de wettelijke Regeling eed of belofte financiële sector 2015. Hiervan zijn schriftelijke verklaringen opgemaakt.

Er zijn in 2022 geen wijzigingen geweest in de samenstelling van de Raad van Commissarissen. In 2023 loopt de derde en laatste termijn van Erik Muetstege af. Hij heeft zich gedurende zijn gehele termijn als commissaris enorm ingezet voor het bedrijf en haar missie en daarmee een grote bijdrage geleverd aan het succes van De Hoop. Zijn grote kennis van de sector, zijn analytische blik en zijn open wijze van communiceren waren in de samenwerking zeer waardevol. De Hoop is Erik veel dank verschuldigd voor deze jarenlange inzet. De invulling van de ontstane vacature in de Raad is in een afrondende fase.

Vergaderingen

De Raad van Commissarissen heeft in het verslagjaar drie keer formeel vergaderd, waarvan één keer in aanwezigheid van zowel de externe accountant als de actuaris, die de actuariële functie uitvoert. In aanwezigheid van de directie is in het verslagjaar onder meer gesproken over de algemene, commerciële en financiële gang van zaken, de beleggingen, de resultaten en de jaarrekening 2021, de marktontwikkelingen, de maatschappelijke functie van De Hoop en het beloningsbeleid en de uitvoering daarvan.

Ook zijn de rapportages van de actuariële functie, riskmanagement, interne audit en compliance besproken in aanwezigheid van de desbetreffende sleutelfunctionarissen.

Er is gesproken over de Own Risk and Solvency Assessment 2022 (ORSA).

In 2021 heeft de directie van De Hoop, mede op verzoek van de Raad van Commissarissen, een herijking uitgevoerd van de lange termijnstrategie van De Hoop. De Raad van Commissarissen is daarbij betrokken geweest en heeft de voorgestelde lange nieuwe termijnstrategie goedgekeurd. Over deze nieuwe lange termijnstrategie zijn de aandeelhouders geïnformeerd, steeds met een vertegenwoordiging van de Raad van Commissarissen. In 2022 is de implementatie van de lange termijnstrategie, goedgekeurd door de Raad van Commissarissen in 2021, gestart. Ook heeft een periodieke evaluatie plaatsgevonden van een aantal beleidsstukken. De op onderdelen herziene beleidsstukken hebben waar nodig de goedkeuring van de Raad van Commissarissen gekregen.

De opdrachtbevestiging accountantscontrole 2022, het controleplan en de rapportage van de externe accountant alsmede de rapportage van de actuariële functie, zijn in hun aanwezigheid besproken.

De Raad van Commissarissen heeft ook buiten aanwezigheid van de directie meermalen overleg gehad. Verder heeft de Raad van Commissarissen buiten aanwezigheid van de directie gesproken met de externe accountant.

Tevens heeft een afvaardiging van de Raad van Commissarissen buiten aanwezigheid van de directie overleg gehad met de sleutelfunctionarissen.

In 2022 heeft de Raad van Commissarissen wederom haar eigen functioneren geëvalueerd, dit jaar met een externe begeleider.

De directie van De Hoop heeft ook input geleverd in dit proces.

De resultaten van deze zelfevaluatie zijn besproken binnen de Raad en er zijn conclusies aan aanbevelingen geformuleerd.

Tot slot

De Raad van Commissarissen spreekt haar dank uit jegens de medewerkers en de directie van De Hoop voor hun inzet en voor de behaalde resultaten in het in vele opzichten intensieve verslagjaar.

Den Haag, 29 maart 2023

Commissarissen

Lex Geerdes, voorzitter

Sibylla Bantema, vicevoorzitter

Marcel Levi

Erik Muetstege

VERSLAG VAN DE DIRECTIE

In een wereld met veel onzekerheden hebben wij in 2022 samen met onze cedenten en medisch adviseurs weer veel mensen met een verhoogd medisch overlijdensrisico zekerheid kunnen bieden. Wij zijn gemotiveerd om nog meer mensen te bereiken in de landen waar we al werken en in meer landen mensen te kunnen helpen. Ik ben blij met de positieve respons die we hierop krijgen en trots op iedereen die aan het vervullen van onze missie een bijdrage levert.

Gilbert Pluym

INLEIDING

In 2022 raakte Covid-19 iets meer op de achtergrond, maar kregen we er een veelheid aan crises voor terug: energie, klimaat, stikstof, vluchtelingen. Deels ook gevoed door de verschrikkelijke oorlog in Oekraïne. Dit leidde tot veel maatschappelijke onzekerheid, en economisch tot inflatie, stijgende rentes en dalende aandelenkoersen. In deze omstandigheden was het fijn om als collega's bij De Hoop ook deels gezamenlijk op kantoor te kunnen werken en veel ontmoetingen met samenwerkingspartners weer live te hebben.

De organisatie heeft 8 (6,3 FTE) medewerkers in dienst per 31 december 2022 (2021: 9; 6,8 FTE). Naast deze kleine kernorganisatie zijn er drie gespecialiseerde medische adviseurs waarmee we maatwerk voor overlijdensrisicoverzekeringen kunnen bieden. Daarnaast werken er via uitbestedingen nog ca. 20 personen voor De Hoop, m.n. vanuit Onderlinge 's-Gravenhage, waarmee we gezamenlijk onze missie inhoud geven.

Statutair is vastgelegd dat de aandelen van de vennootschap in handen zijn van Nederlandse levensverzekeraars. De aandelen zijn niet vrij verhandelbaar. Er zijn drie aandeelhouders, namelijk Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V., AEGON Levensverzekering N.V. en Onderlinge Levensverzekering-Maatschappij „s-Gravenhage” U.A.

In dit verslag zijn alle bedragen, tenzij anders vermeld, in eenheden van duizend euro.

Missie

Al sinds de oprichting in 1905 benadrukt De Hoop de maatschappelijke verantwoordelijkheid van verzekeraars en maakt zij zich hard voor kwetsbare doelgroepen in de samenleving. De missie om het aantal levensverzekeringsaanvragen dat op medische gronden wordt afgewezen tot een minimum te beperken blijft onverminderd van kracht. De Hoop is gespecialiseerd in moeilijk verzekerbare medische risico's en biedt verzekeraars de mogelijkheid tot herverzekeren. Zo kan elke verzekeraar een sociaal en maatschappelijk verantwoord acceptatiebeleid voeren en kunnen ook mensen met een medische aandoening een goede levensverzekering afsluiten.

Kernactiviteit

De Hoop richt zich op de individuele levensverzekeringsmarkt en dan vooral op het segment van de overlijdensrisicoverzekeringen met een verhoogd medisch risico in Nederland, België, Verenigd Koninkrijk en Ierland, en op de eilanden Curaçao, Aruba en Sint-Maarten.

ONTWIKKELINGEN IN 2022

In 2022 heeft De Hoop, net als vele andere organisaties, een passende combinatie van thuis en op kantoor werken gevonden. In commercieel opzicht waren er zoals verwacht door de economische ontwikkelingen in 2022 minder nieuwe aanvragen en polissen dan in 2021. Het verzekerde bedrag van de nieuwe polissen lag wel in totaal hoger dan in 2021.

In het Verenigd Koninkrijk werkt De Hoop sinds halverwege 2020 samen met de gespecialiseerde verzekeringsbroker Pulse Insurance. De voor Pulse optredende verzekeraar heeft echter besloten om geen permanente licentie aan te vragen voor het Verenigd Koninkrijk en heeft zijn inspanningen in die markt terugschroefd. Hierdoor nam de productie in 2022 af. We zoeken samen met Pulse een alternatieve partij zodat deze vruchtbaar gebleken samenwerking voortgezet en weer uitgebreid kan worden.

Na een grondige analyse in 2021 over hoe wij onze missie beter zouden kunnen invullen was de conclusie dat in Nederland een andere inrichting wenselijk is en er in het buitenland een vergelijkbaar aanbod vaak ontbreekt. Op basis van deze analyse zijn wij in 2022 twee strategische projecten gestart.

In Nederland zijn wij een project gestart om, met ondersteuning van het Verbond van Verzekeraars en alle in Nederland opererende overlijdensrisicoverzekeraars, meer mensen met een verhoogd medisch overlijdensrisico toegang te geven tot de mogelijkheden die De Hoop kan bieden door de bij andere verzekeraars (op medische gronden) afgewezen aanvragen via één centraal punt naar de ruimere acceptatiemogelijkheden van De Hoop te leiden. Wij baseren ons hierbij op de TAF Maatwerkroute ORV, die TAF, Quantum Leben en De Hoop gezamenlijk succesvol ontwikkeld hebben en die in januari 2023 ook in het Adfiz Prestatie onderzoek 2023 winnaar werd in de categorie ketenefficiency.

In het buitenland hebben wij ervoor gekozen om allereerst in Duitsland mogelijkheden te onderzoeken om met geïnteresseerde marktpartijen tot een aanbod voor mensen met een verhoogd overlijdensrisico te komen.

Wij verwachten in 2023 de eerste resultaten van beide projecten te zien. De Hoop staat midden in de samenleving. We zijn continu in gesprek met diverse partijen om onze missie onder de aandacht te brengen en daarmee de verzekerbaarheid in Nederland verder vorm te geven.

Enige jaren geleden hebben wij het De Hoop Leven Fonds opgericht om onderzoeken te financieren die onze doelgroep ten goede komen en de verzekerbaarheid vergroten. Ook hiermee leveren we een concrete bijdrage aan de toegang tot essentiële verzekeringen. In oktober 2022 kondigde a.s.r. de overname van Aegon Nederland aan, onder voorbehoud van goedkeuring van aandeelhouders en toezichthouders. Aegon was een van de oprichters van De Hoop en heeft al die jaren de missie van De Hoop volop ondersteund. Wij kijken hier met waardering op terug en kijken vol vertrouwen uit naar de nieuwe relatie met a.s.r. Tenslotte ging in 2022 Joke Verbaan met pensioen, die jarenlang als operationeel manager van De Hoop intern en extern gezichtsbepalend was. Wij danken haar voor haar jarenlange onvermoeibare inzet. Met Henk-Jan Osse, al enkele jaren werkzaam binnen onze organisatie, hebben we een waardige opvolger en is de continuïteit gewaarborgd.

Resultaten 2022

Het aantal nieuwe verzekeringen in 2022 bedroeg 969 (2021: 1.186), een daling van 18%. De kapitaalproductie nam met 21% af van € 242.588 tot € 190.834. Het aantal aanvragen nam in 2022 af met 11%.

De geboekte premies (vóór herverzekering) stegen met 3%. De stijging is hoger dan zou worden verwacht op basis van de productie.

De reden hiervoor is dat het verval van polissen met een relatief hoge premie is gedaald met 4%. De omvang van de portefeuille (verzekerd bedrag) nam in het boekjaar toe met € 105.371 tot € 1.115.567 (2021: € 1.010.136).

De Hoop heeft in 2022 een winst na belastingen gerealiseerd van € 3.049 (2021: € 9.163 winst). De winst in 2021 viel hoger uit dan normaal door een eenmalige vrijval van de overige technische voorzieningen uit hoofde van de afname van het toereikendheidstoetstekort tot nul.

Ten opzichte van 2021 zijn zowel het resultaat op de technische rekening als de aan niet-technische rekening toegerekende opbrengsten uit beleggingen fors gedaald door dalende koerswaarden van beleggingen. Het resultaat werd in 2021 eenmalig positief beïnvloed door de hierboven genoemde vrijval uit de overige technische voorzieningen.

De bedrijfskosten zijn in 2022 met € 342 gestegen. De beheers- en personeelskosten zijn met € 367 (21%) gestegen. De stijging werd veroorzaakt door de projectmatige inspanningen in Nederland en Duitsland. Het resultaat op technische grondslagen was met € 788 hoger dan in 2021 (€ 237), door een hoger resultaat op verzekeringsmutaties (€ 748) en minder overlijdensgevallen (€ 456).

Het resultaat op interest was in 2022 negatief (- € 60; 2021: € 250).

Het vereiste kapitaal onder Solvency II (SCR) bedraagt € 21.157 (2021: € 31.002). Er wordt voorgesteld om dividend aan de aandeelhouders uit te keren van € 2.400. Het eigen vermogen wordt vastgesteld na uitkering van het voorgestelde dividend ad € 2.400. Het eigen vermogen onder Solvency II bedraagt € 62.213 (2021: € 66.658); de solvabiliteitsratio bedraagt 294% (2021: 215%).

KERNGEGEVENS

Onderstaande kerngegevens geven een overzicht van de behaalde resultaten over de afgelopen periode en de financiële positie (bedragen x € 1.000).

Premie vóór aftrek herverzekering

Het premie-inkomen vóór aftrek herverzekering steeg met 2,6% (2021: 12,6%) tot € 6.159 (2021: € 6.001).

Premie-inkomen voor aftrek herverzekering		
	2022	2021
Periodieke premies	6.135	5.970
Koopsom	23	31
Totaal	6.158	6.001

De premiestand steeg met 2,6% (2021: 6,3%) tot € 6.192 (2021: € 6.036).

Verzekerd bedrag

De verzekeringsportefeuille is minder sterk gestegen dan in 2021 (10,4% t.o.v. 18,0%). De nieuwe productie daalde ten opzichte van 2021 (-21,3% t.o.v. 38,4%). De daling van de productie wordt voornamelijk veroorzaakt door de afname van polissen die hypotheekgerelateerd zijn bij een krimpende hypotheekmarkt. Het verval nam af, relatief met 3,8% ten opzichte van 22,8% in 2021. Over een periode van vijf jaar is de verzekeringsportefeuille autonoom gegroeid van € 738 tot € 1.116. Dat is een toename van 51,1% in vijf jaar tijd (gemiddeld 10,2% per jaar).

Stand van de verzekeringsportefeuille		
	2022	2021
Stand verzekerd bedrag op 1 januari	1.010.136	856.106
Productie	190.834	242.558
Verval	-86.943	-90.450
Valutaverschil	1.540	1.911
Stand verzekerd bedrag op 31 december	1.115.567	1.010.136

Beleggingen

De beleggingen (exclusief liquide middelen equivalenten) bedroegen € 85.678 (2021: € 94.613).

De balanswaarde van de aandelen per 31-12-2022 daalde naar € 42.045 (2021: € 54.100). De beleggingsstrategie van De Hoop richt zich op waarde aandelen met een verwacht hoog dividend en een hoge ESG-score. De balanswaarde van het AeAM Dutch Mortgage Fund 2 is per 31-12-2022 licht gedaald naar € 10.223 (2021: € 12.913).

In 2021 is een commitment van € 5.000 aangegaan voor SME Loan Programme S.à r.l. Compartment A1 (hierna SME fonds), waarin ultimo 2022 € 1.552 daadwerkelijk aangekocht is.

De balanswaarde van de liquide middelen per 31-12-2022 bedroeg € 3.536 (2021: € 3.717).

Beleggingen		
	2022	2021
Balanswaarde op 31 december van de beleggingen en liquide middelen	85.678	94.613
De opbrengst van deze activa bedraagt	3.018	2.873
Direct rendement op aandelen	3,45%	2,70%
Direct rendement op vastrentende waarden	3,64%	4,54%
Direct rendement op liquide middelen	-0,46%	-0,35%

Uitkeringen

De uitkeringen vóór aftrek herverzekering daalden met 61,3% en worden hierna gespecificeerd.

Uitkeringen voor aftrek herverzekering		
	2022	2021
Uitkeringen bij overlijden	2.575	3.321
Uitkeringen bij expiratie	725	975
Uitkeringen van renten	226	502
Afkopen	764	6.286
Totaal	4.291	11.083

In 2021 zijn portefeuilles gedeeltelijk overgedragen aan, en afgekocht met een tweetal voormalige cedenten.

Resultaat technische rekening		
	2022	2021
Resultaat op interest	-60	250
Resultaat op kosten	-1.387	-1.044
Resultaat op sterfte en bijverzekeringen	1.872	1.416
Resultaat op mutaties	363	-385
Subtotaal resultaat op grondslagen	788	237
Mutatie overige technische voorziening	-	6.485
Overige technische baten en lasten	73	172
Totaal	861	6.895

Het resultaat technische rekening is met € 6.034 gedaald ten opzichte van 2021.

Het negatieve resultaat op kosten nam toe door de stijging van de bedrijfskosten.

Rust in mijn hoofd

'Ik dacht altijd dat een overlijdensrisicoverzekering alleen belangrijk is als je een huis en hypotheek hebt. Mijn financieel adviseur heeft me echter uitgelegd dat we als huurders samen ook kwetsbaar zijn. Ondanks mijn chronische aandoening werd ons een betaalbare polis aangeboden – een goed gevoel!'

Resultaat en Belasting

Resultaat en belasting	2022	2021
Resultaat vóór belasting	3.957	12.207
Belasting met betrekking tot het resultaat	-908	-3.044
Resultaat na belasting	3.049	9.163

Het effectieve belastingtarief in 2022 bedroeg 22,9% (2021: 24,93%).

Het toepasselijk belastingtarief is 25,8%.

Het resultaat na belasting is in 2022 met 6.114 gedaald ten opzichte van 2021.

Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt voorgesteld om een dividenduitkering van € 2.400 te doen uit de winst over het boekjaar en het resterende positieve resultaat toe te voegen aan de Overige reserve.

	2022	2021
Resultaat na belasting	3.049	9.163
Dividend	-2.400	-2.400
Storting in de overige reserve	649	6.763

Solvabiliteitspositie

Voor de vaststelling van de vereiste solvabiliteit hanteert De Hoop de standaardformule uit de Solvency II-richtlijn.

De Hoop heeft als interne norm een solvabiliteitsratio vastgesteld van 200%. Deze norm sluit aan bij een hoge kredietwaardigheid zoals dat is vastgelegd in artikel 199 van de gedelegeerde verordening EU 2015/35. Hierin is vastgelegd welke solvabiliteitsratio past bij de kredietwaardigheid van de onderneming. Bij kredietkwaliteitscategorie 1 beschikt de beoordeelde onderneming over een zeer sterk vermogen om haar financiële verplichtingen na te komen. De kans op wanbetaling bij 0,01% wordt gerelateerd aan een solvabiliteitsratio van 196%. De Hoop wenst de bijbehorende solvabiliteitsratio (afgerond 200%) na te streven. Ultimo 2022 wordt deze interne norm behaald. Op basis van de standaardformule bedraagt de vereiste solvabiliteit € 21.157 (2021: € 31.002). De solvabiliteitsratio bedraagt 294% (na dividend) ultimo 2022 (2021: 215%). De solvabiliteitsratio is ten opzichte van ultimo 2021 gestegen bij een dalend eigen vermogen (- € 4.445) en een dalend vereist kapitaal (- € 9.845).

De solvabiliteitsratio is pas definitief na beoordeling door De Nederlandsche Bank van de bij haar in te dienen Solvency II rapportage. Bij de berekening van de solvabiliteitscijfers is geen gebruik gemaakt van een volatility adjustment op de rentecurve. Verder zijn de overgangsmaatregelen voor het vereiste kapitaal voor aandelen niet toegepast en is besloten om geen rekening te houden met het verlies compenserend vermogen van de uitgestelde belastinglatentie, de zogenoemde LAC DT.

In het volgende overzicht wordt de reconciliatie weergegeven tussen het eigen vermogen volgens de jaarrekening (Titel 9 Boek2 BW en de Richtlijnen voor de jaarverslaglegging) en het eigen vermogen onder Solvency II.

Het vereiste kapitaal en de solvabiliteitsratio zijn ook vermeld.

	2022	2021
Eigen vermogen jaarrekening	61.455	68.280
Waarderingsverschillen activa	-443	2.816
Waarderingsverschillen tussen technische balansvoorzieningen en best estimate-voorziening	5.461	-1.124
Waarderingsverschillen overige verplichtingen	-761	-633
Waarderingsverschillen inzake uitgestelde belastingen	-1.098	-281
Eigen vermogen Solvency II	64.613	69.058
Voorgesteld dividend	2.400	2.400
Eigen vermogen Solvency II	62.213	66.658
Vereiste solvabiliteit	21.157	31.002
Solvabiliteitsratio	294%	215%

Toelichting op bovenstaand overzicht

In de jaarrekening worden de aandelen tegen actuele waarde en de obligaties tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd. In de Solvency II-balans worden alle beleggingen gewaardeerd tegen de actuele waarde.

Tussen de balansvoorziening plus de overige technische voorziening en de best estimate-voorziening zit het volgende verschil: de balansvoorziening is gebaseerd op netto (tarief)grondslagen gediscoteerd op een vaste rekenrente, de overige technische voorziening ontstaat door de balansvoorziening te toetsen op toereikendheid. In 2022 heeft zich geen tekort voorgedaan. Als er een tekort is dan wordt er een overige technische voorziening gevormd. De best estimate-voorziening is vastgesteld op basis van beste schattingen (voor sterfte, kosten en onnatuurlijk verval), verhoogd met een risicomarge.

Voor de discontering van de kasstromen wordt de gepubliceerde rentecurve zonder volatility adjustment van EIOPA per 31 december 2022 gebruikt. Het verschil in de belastinglatentie tussen de jaarrekening en de Solvency II-balans wordt verklaard door andere waarderingsgrondslagen.

Voornaamste risico's en onzekerheden

Het Covid-19 virus is er in 2022 nog steeds, maar de samenleving heeft zich hierop ingesteld. Het is nog te vroeg om de langetermijneffecten op sterfte in te schatten, zeker voor de doelgroep van De Hoop. De effecten lijken tot nu toe beperkt. Het is te verwachten dat er vaker pandemieën van een vergelijkbare omvang zullen voor komen. Wij zullen hier in onze medische acceptatie en in onze risicoscenario's rekening mee moeten houden.

Deels gevoed door de verschrikkelijke oorlog in Oekraïne ontstond er veel maatschappelijke en economische onzekerheid, en

hoge energieprijzen. In 2022 werd al zichtbaar dat dit tot lagere productievolumes leidt, hetgeen ook in 2023 waarschijnlijk het geval is. Stijgende inflatie en rente versterken dit. Daarnaast heeft langdurige hoge inflatie een stijgend effect op de kosten van De Hoop, die niet of nauwelijks doorberekend kan worden.

Klimaatrisico's zullen op langere termijn zeker een rol gaan spelen. Het is zaak de ontwikkelingen en de maatregelen van overheden om klimaatrisico's te beperken goed te monitoren.

Wereldwijde geopolitieke onzekerheid

De geopolitieke onzekerheid blijft in 2022 hoog door de oorlog in Oekraïne. Naast het menselijke drama dat zich daar door de inval van Rusland afspeelt, hebben de economische sancties die genomen worden tegen Rusland impact op de economische omstandigheden. Daarnaast is er een toename van strategische competitie om economische en politieke invloed tussen China, de VS en de EU. Tenslotte is er binnen de EU op veel terreinen verdeeldheid over te nemen maatregelen, wat de slagvaardigheid van de EU belemmert.

Continuïteit van de onderneming

Marktveranderingen zijn van wezenlijk belang op het voortbestaan van de onderneming. De Hoop kwalificeert zich als aanbieder van medisch verhoogde overlijdensrisico's als monoliner in een marktsegment dat al een aantal jaar onder druk staat. Daarnaast is het businessmodel kwetsbaar door de marktbenadering vanuit de facultatieve herverzekeringspositie waardoor de onderneming afhankelijk is van de strategische keuzes van de primaire verzekeraar. Door terugtrekkende cedenten kan de continuïteit van de onderneming in gevaar komen. De voornoemde strategische initiatieven beogen mede De Hoop hiervoor minder kwetsbaar maken.

Ook andere factoren spelen een rol. Economisch verslechterende omstandigheden kunnen lagere inkomsten tot gevolg hebben. Verder kunnen door bijvoorbeeld ziekten of pandemieën de verzekeringstechnische resultaten onder druk komen te staan. De Hoop voert jaarlijks een Own Risk and Solvency Assessment, hierna ORSA, uit waarin een aantal stressscenario's die betrekking hebben op genoemde dreigingen worden doorgerekend. In 2020 werd een van die scenario's realiteit door de wereldwijde uitbraak van de COVID-19 pandemie. In 2022 is ook een klimaatscenario toegevoegd, waarin de mogelijke effecten van het klimaatrisico worden doorgerekend en beoordeeld. De ORSA van 2022 heeft laten zien dat er bij een aantal extreme stressscenario's voldoende maatregelen mogelijk zijn om verslechtering van de solvabiliteitsratio te ondervangen. De continuïteit van de onderneming komt daarbij niet in gevaar.

Liquiditeit

Het saldo aan liquiditeiten bedraagt ultimo 2022 € 3.536 (2021: € 3.717) en staat tot volledige vrije beschikking.

Gevoeligheidsanalyses

De solvabiliteit is zowel gevoelig voor volatiliteit op de financiële markten als voor sterke wijzingen in de verzekeringsportefeuille die kunnen ontstaan als gevolg van een sterke afwijking op de aannames. Voor een kwantitatieve risicobeoordeling zijn scenario's opgesteld, die de solvabiliteit zowel positief als negatief kunnen beïnvloeden. In de

ORSA worden diverse stressscenario's doorberekend die laten zien dat de solvabiliteitsratio ook onder extreme omstandigheden, zoals bij een sterk verhoogd overlijdensscenario en een zeer sterke daling van de financiële markten, ruim boven de vereiste solvabiliteit blijft.

In de risicoparagraaf wordt een stijging/daling van de intrinstcurve met 100 basispunten en een stijging/daling van de waarde van de aandelen met 25% weergegeven. De impact van deze scenario's op de solvabiliteit en op de solvabiliteitsratio zijn weergegeven in de risicoparagraaf. In het algemeen geldt dat De Hoop gevoelig is voor het marktrisico, door de relatief hoge aandelenpositie in het bijzonder voor het aandelenrisico. De effecten van koerswijzigingen kunnen de aanwezige solvabiliteit zowel positief als negatief beïnvloeden. In alle gevallen blijft de solvabiliteitsratio boven de gestelde interne norm.

Code Duurzaam Beleggen

In het kader van maatschappelijk verantwoord beleggen houden wij in ons beleggingsbeleid rekening met ESG-criteria (milieuaspecten, sociale aspecten en goed ondernemingsbestuur) van de entiteiten waarin wij beleggen. In de ORSA is een stressscenario opgenomen voor het klimaatrisico. Gezien de aard van de onderneming ziet De Hoop het klimaatrisico vooralsnog niet als bedreigend voor de bestaande strategie en het verwachte bedrijfsresultaat. Wij onderschrijven de Code Duurzaam Beleggen en het convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) van het Verbond van Verzekeraars. Duurzaam beleggen is een vast agendapunt van de Beleggingscommissie. De UN Principles for Responsible Investment en het United Nations Global Compact vormen richtlijnen voor het beleggingsbeleid. Zo geven wij de voorkeur aan bedrijven die binnen hun sector goed scoren op ESG-criteria en sluiten wij bedrijven uit die de UN Principles for Responsible Investment ernstig schenden. Daarnaast beleggen wij niet in bedrijven die betrokken zijn bij de handel in of productie van controversiële wapens. Bedrijven in de tabaksindustrie zijn ook uitgesloten.

CORPORATE GOVERNANCE

Corporate Governance Code

De Hoop is niet beursgenoteerd en daardoor niet verplicht om de Nederlandse Corporate Governance Code na te leven. Als 'organisatie van openbaar belang' wordt uiteraard wel aandacht gegeven aan de beginselen van deugdelijk ondernemingsbestuur en de relevantie van best practice-aanbevelingen van de Corporate Governance Code. Waar van belang worden elementen daarvan integraal of in aangepaste vorm toegepast.

Gedragscode Verzekeraars

De Hoop onderschrijft de kernwaarden die zijn vastgelegd in de Gedragscode Verzekeraars en leeft de bepalingen en gedragsregels van deze code na. De Raad van Commissarissen, directie en het senior management hebben de eed of belofte financiële sector afgelegd.

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid van De Hoop is goedgekeurd door de Raad van Commissarissen (RvC) en in lijn met de geldende wet- en regelgeving. Naast het beloningsbeleid is een bezoldigingsbeleid voor de bestuurders opgesteld. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders stelt dit bezoldigingsbeleid vast.

Het beloningsbeleid is van toepassing op de hele organisatie en in het bijzonder op de personen die het risicoprofiel van De Hoop kunnen beïnvloeden. Dit zijn de directie, senior management, Human Resource functie en de controlfuncties (Compliance, Risicomanagement en Interne Audit). Omdat de Human Resource functie en controlfuncties zijn uitbesteed, vallen die niet onder het beloningsbeleid. Het beloningssysteem van De Hoop is gebaseerd op de cao voor het verzekeringsbedrijf. Aan de directie wordt geen variabele beloning toegekend.

Het beloningssysteem voorziet in de mogelijkheid van een gratificatie voor het gehele personeel, de directie uitgezonderd, in de maanden mei en oktober. Deze gratificaties per medewerker overtreffen het salaris over een maand niet en bedragen minder dan € 10 duizend op jaarbasis. In uitzonderlijke gevallen bestaat de mogelijkheid om achteraf een bescheiden gratificatie voor een bijzondere prestatie uit te keren. Andere gratificaties, welkomstpakketten, exit-pakketten of retentiebonussen zijn niet toegekend. Binnen De Hoop zijn er geen medewerkers die een totale jaarlijkse beloning van 1 miljoen euro of meer hebben ontvangen.

In het kader van deze rapportage worden tot een persoon herleidbare gegevens niet vermeld.

Risicobeheer

De Hoop opereert in een markt met een specifiek verzekeringstechnisch risicoprofiel. Naast het verzekeringstechnische risico spelen ook het marktrisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, commercieel risico, operationeel risico en integriteitsrisico een rol. De bedrijfsvoering van De Hoop is erop gericht deze risico's te herkennen, te kwantificeren en te beheersen. De directie besteedt, als onderdeel van het interne risicobeheer, ook aandacht aan (het voorkomen van) interne- en externe fraude en naleving van wet- en regelgeving.

Gedurende 2022 is er niets ter attentie van de directie gekomen dat duidt op vermoedens van, of daadwerkelijke, fraude en/of overtredingen van wet- en regelgeving.

De Hoop toetst jaarlijks haar risicomanagementbeleid, rekening houdend met de relevante geldende wet- en regelgeving en de regelgeving op grond van Solvency II.

In de huidige tijd wordt het IT-risico steeds groter, waarbij vooral cyberrisk een steeds grotere dreiging wordt. De Hoop heeft IT uitbesteed aan de Onderlinge 's-Gravenhage waar ook de security officer werkzaam is. De infrastructuur van De Hoop is uitbesteed aan cloud services (Amazon Work Spaces), de kantoorautomatisering is uitbesteed aan Microsoft. Door het werken in de cloud is een fysieke uitwijklocatie niet langer noodzakelijk maar kunnen medewerkers in geval van calamiteiten elders werkzaam zijn. De Onderlinge 's-Gravenhage maar ook De Hoop heeft een beveiligingsbeleid, waarin beheersmaatregelen zijn vastgelegd met betrekking tot cybercrime, privacy en databeveiliging.

Om de uitvoer van het beleid vorm te geven, is een Risicomanagement-functie ingericht. De financiële risicomanagementfunctie is uitbesteed aan EY Actuarissen B.V. Ook de actuariële functie is uitbesteed aan EY Actuarissen B.V. De operationele risicomanagementfunctie wordt ingevuld door Pro Compliance (eenmanszaak).

Deze functies hebben onder andere tot taak de geformuleerde risicocategorieën te monitoren. Risicobeheer is een continu proces, waarbinnen wijzigingen in en om de organisatie aanleiding kunnen geven om de geformuleerde risico's of beheersmaatregelen te wijzigen. Naast de risicomanagementfunctie zijn er binnen de organisatie risico-eigenaren benoemd die jaarlijks rapporteren aan de Directie.

In de Risicoparagraaf van de jaarrekening wordt een kwalitatieve en kwantitatieve toelichting gegeven.

Vooruitzichten 2023

De ORV-productie van De Hoop is sterk gerelateerd aan de hypotheekmarkt. We verwachten dat, mede door de economische onzekerheid, de recent verder opgelopen rente en de frictie op de woningmarkt, de prijsstijging in de markt zal afvlakken met daaraan gerelateerd eenzelfde beweging voor de ORV markt.

In 2021 heeft De Hoop een herijking van haar strategie uitgevoerd. Voor de Nederlandse markt zal De Hoop zich nadrukkelijker profileren als de partij voor mensen die zich elders niet kunnen verzekeren door het inrichten van De Hoop Maatwerkroute. In Duitsland onderzoeken we in hoeverre we onze unieke kennis en propositie ten aanzien van medisch verhoogde risico's kunnen inzetten. Om adequater in het buitenland te kunnen opereren hanteren we daar de handelsnaam DH Reinsurance en hebben we ook een Duits- en Engelstalige website. Impact van deze strategische inspanningen op onze productie verwachten we vanaf 2023.

In het kader van maatschappelijk verantwoord beleggen hebben we ons tot nu toe met name gericht op de beleggingen die we niet willen hebben. In 2023 willen we ons ook gaan richten op welke beleggingen we juist wel in dit kader zouden willen hebben. We zullen onderzoeken met welke beleggingen, passend bij onze missie, we een positieve impact kunnen hebben.

Algemeen

Wij zijn dankbaar voor het langjarige vertrouwen van onze cedenten en andere samenwerkingspartners. Met onze nieuwe initiatieven zien we ook belangstelling en motivatie van nieuwe partijen om gezamenlijk de verzekerbaarheid te vergroten. Dit is mede gebaseerd op de grote inzet en betrokkenheid van onze medewerkers en medische adviseurs. Samen met alle betrokken partijen zullen we ook in 2023 onze missie verder invulling geven.

Den Haag, 29 maart 2023

De directie

Gilbert Pluym

Seada van den Herik

JAARREKENING

Balans vóór winstverdeling

(bedragen per 31 december van het desbetreffende jaar x € 1.000)

ACTIVA

2022

2021

1 Beleggingen

1.1 Overige financiële beleggingen

1.1.1 Aandelen

AeAM Dutch Mortgage Fund 2

SME fonds

42.045

10.223

1.495

54.100

12.913

417

53.763

28.379

82.142

67.430

23.466

90.896

1.1.2 Obligaties en andere vastrentende waardepapieren

2 Depots bij cedenten

2.504

2.453

3 Vorderingen

3.1 Overige vorderingen

465

397

3.2 Vorderingen uit herverzekering

1.128

3.040

1.592

3.438

4 Overige activa

4.1 Liquide middelen

3.536

3.717

5 Overlopende activa

742

742

90.516

101.247

PASSIVA**2022****2021****6 Eigen vermogen**

6.1	Geplaatst en gestort kapitaal	405	405
6.2	Herwaarderingsreserve	11.738	19.212
6.3	Overige reserve	46.263	39.500
6.4	Onverdeelde winst	3.049	9.164
		61.455	68.280

7 Technische voorzieningen voor levensherverzekeringen

Bruto	24.348	25.159
Herverzekering	-559	-448
Overige technische voorziening	-	-
		23.788
		24.711

8 Voorzieningen

8.1	Belastingen	4.312	6.593
8.2	Overige voorzieningen	29	12
		4.341	6.605

9 Schulden

Schulden uit herverzekering	272	570
Overige schulden	565	914
		837
		1.483

10 Overlopende passiva

96	166
90.516	101.247

WINST- EN VERLIESREKENING

Voor winstverdeling

(bedragen x € 1.000)

TECHNISCHE REKENING

	2022	2021
11 Verdiende premies eigen rekening		
Brutopremie	6.158	6.001
Uitgaande herverzekeringspremie	-528	-762
	5.630	5.239
12 Opbrengsten uit beleggingen		
Overige beleggingen	3.103	2.950
Gerealiseerde winst op beleggingen	3.687	2.332
	6.791	5.282
13 Niet-gerealiseerde winst op beleggingen	113	1.351
14 Overige technische baten eigen rekening	356	382
15 Uitkeringen eigen rekening		
Bruto	-4.291	-11.083
Aandeel herverzekeraars	154	5.882
	-4.136	-5.201
16 Wijziging technische voorzieningen eigen rekening voor levensverzekering		
Bruto	811	6.114
Aandeel herverzekeraars	111	-5.085
	922	1.029
Overige technische voorziening	-	6.485
	922	7.514
17 Bedrijfskosten		
17.1 Acquisitiekosten	-478	-462
17.2 Beheers- en personeelskosten	-2.159	-1.792
17.3 Provisie en winstdeling ontvangen van herverzekeraars	189	148
	-2.448	-2.105
18 Beleggingslasten		
18.1 Beheerskosten en rentelasten	-86	-78
18.2 Gerealiseerd verlies op beleggingen	-	-
	-86	-78
19 Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen	-2.986	-78
20 Overige technische lasten eigen rekening	-200	-97
21 Aan niet-technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen	-3.096	-5.312
Resultaat technische rekening levensverzekering	861	6.895

NIET-TECHNISCHE REKENING**2022****2021****Resultaat technische rekening levensverzekering**

Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt van technische rekening

861

6.895

3.096

5.312

Resultaat vóór belastingen**3.957****12.207**

Belastingen

-908

-3.044

Resultaat na belastingen**3.049****9.163****KASSTROOMOVERZICHT**

(bedragen x € 1.000)

2022**2021****Kasstroom uit operationele activiteiten**

Resultaat na belasting

3.049

9.163

Mutatie voorzieningen eigen rekening

-922

-8.829

Mutatie voorzieningen

16

1

Mutatie kortlopende schulden

-648

321

Mutatie vorderingen

1.845

970

Mutatie waardeveranderingen beleggingen

-427

-3.573

Overige mutaties

-71

1.715

Totaal kasstroom uit operationele activiteiten**2.842****-231****Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten**

Investerings- en aankopen in aandelen

-6.582

-6.291

Desinvesteringen, aflossingen en verkopen in aandelen

6.008

12.700

Totaal kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten**-574****6.410****Kasstroom uit financieringsactiviteiten**

Mutatie depots van herverzekeraars

-

-3.325

Mutatie depots bij cedenten

-50

-165

Betaalde dividenden

-2.400

-2.400

Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten**-2.451****-5.891****Mutatie liquide middelen****-182****288**

Liquide middelen per 01/01

3.717

3.429

Mutatie

-182

288

Liquide middelen per 31/12**3.536****3.717**

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING, RESULTAATBEPALING EN PRESENTATIE

ALGEMEEN

N.V. Levensverzekering-Maatschappij “De Hoop”, gevestigd te Den Haag, Anna van Saksenlaan 10, is een naamloze vennootschap (KvK-nummer: 27000041). De voornaamste activiteit van De Hoop is het herverzekeren van verhoogde overlijdensrisico's met als achterliggend doel kwetsbare groepen toegang te verlenen tot de levensverzekeringsmarkt. De jaarrekening is vastgesteld op 29 maart 2023 en betreft het boekjaar van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022.

Externe verslaglegging

Als grondslag voor externe verslaglegging worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ) toegepast. Voor zover geen waarderingsregel genoemd is, zijn de activa en passiva opgenomen voor de nominale bedragen. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Gebruik van schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening moet De Hoop schattingen en veronderstellingen maken die van invloed zijn op de gerapporteerde posten in de balans en winst- en verliesrekening. Deze schattingen zijn naar beste weten van de directie gemaakt, maar de daadwerkelijke uitkomsten kunnen uiteindelijk afwijken van die schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek maar minimaal een keer per jaar beoordeeld op basis van de ervaringscijfers. Indien nodig worden deze aangepast. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De belangrijkste schattingen en veronderstellingen hebben betrekking op:

- de technische voorziening verzekeringsverplichtingen;
- de toereikendheidstoets en de daarmee mogelijk samenhangende overige technische voorzieningen;
- Solvency II (zie ook Solvency II grondslagen).

Bedrijfsindeling

Er is alleen een vestiging in Nederland, waarin herverzekeringen afkomstig uit het individuele of collectieve bedrijf op individuele basis worden behandeld. In de jaarrekening wordt daarom geen onderscheid gemaakt tussen vestigingslanden of tussen individuele en collectieve verzekeringen.

Vreemde valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatievaluta van De Hoop. Bedragen in vreemde valuta worden omgerekend naar de koers ultimo boekjaar.

Winsten en verliezen ontstaan door verschillen met de koers ultimo vorig boekjaar of met de koers waartegen is afgerekend. Winsten en verliezen uit hoofde van verzekeringstechnische waarderingsverschillen zijn opgenomen onder “Overige technische baten en lasten”. Resultaten uit hoofde van valutawaarderingsverschillen van beleggingen zijn opgenomen onder “Niet gerealiseerde winst of verlies op beleggingen”.

Overzicht van de gebruikte valutakoersen ultimo kalenderjaar (waarde euro uitgedrukt in valuta)

	2022	2021
Britse pond	0,8855	0,8382
Japanse yen	140,74	130,38
Nederlands Antilliaanse gulden/ Arubaanse florin	1,8977	2,0164
US-dollar	1,0667	1,1334
Zweedse kroon	11,1335	10,2474
Zwitserse frank	0,9832	1,0334

Aandelen

De grondslag voor de waardering van aandelen is de actuele waarde. De actuele waarde wordt voor onderstaande categorieën als volgt bepaald:

- Beursgenoteerde beleggingen op basis van de beurskoers
- Waarborgfonds Onderlinge Levensverzekering-Maatschappij „s- Gravenhage” U.A. op basis van de meest recente beschikbare waardering
- Het hypotheekfonds AeAm Dutch Mortgage Fund 2 gebaseerd op de balanswaarde
- SME fonds gebaseerd op de balanswaarde

De waarderingsverschillen ten gevolge van herwaardering zijn verwerkt in de herwaarderingsreserve, rekening houdend met de voorziening voor latente belastingen. Waardemutaties bij verkoop en waardedaling beneden de laatst vastgestelde aankoop prijs worden verantwoord in de Winst- en Verliesrekening.

Obligaties

De obligaties zijn gewaardeerd op basis van de geamortiseerde kostprijs. Agio/disagio is opgenomen in de post beleggingen. Het effectief rendement wordt bepaald op basis van de afschrijving van het agio/disagio.

Herwaarderingsreserve

Op de herwaarderingsreserve zijn de positieve waarderingsverschillen van tegen marktwaarde gewaardeerde beleggingen, verminderd met de daarop betrekking hebbende latente belastingverplichtingen, geboekt.

Overige reserve

In de Overige reserve is de onverdeelde winst van het vorige boekjaar en het uitgekeerde dividend over het voorgaande boekjaar verantwoord.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten), onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen indien sprake is van oninbaarheid.

Schulden en overige passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

TECHNISCHE VOORZIENING

Berekening

De berekening van de technische voorziening is gebaseerd op actuariële uitgangspunten. Bij de bepaling van de technische voorziening zijn aannames gehanteerd op het gebied van sterfte, medisch risico, arbeidsongeschiktheid en dergelijke. Deze aannames zijn gedaan op het moment van het afsluiten van de verzekering en zijn, behalve bij ingegane lijfrenten, van kracht voor de gehele duur daarvan.

Methode

Bij de berekening van de technische voorziening zijn de volgende methoden gebruikt:

Netto methode

De voorziening wordt berekend volgens de netto methode. Bij nog niet ingegane pensioenen wordt met 1% uitkeringskosten rekening gehouden.

Bij renteverzekeringen houden de formules rekening met de wijze van termijnbetaling en met de voorwaarden over aanvang of einde van de betaling na overlijden. Als regel wordt aangenomen dat uitkeringen van kapitaal bij overlijden in het midden van het verzekeringsjaar plaatsvinden. Voor een aantal oudere verzekeringen geldt de uitzondering dat gerekend wordt met uitkering op het einde van het verzekeringsjaar. Bij levenslange verzekeringen bij overlijden wordt in dat geval de voorziening verhoogd met 2% (exclusief de onverdiende premie).

Onverdiende premie en verschuldigde rente

De onverdiende premie is een evenredig deel van de bruto premie berekend over de termijn tussen de balansdatum en de eerstvolgende premievervaldatum in het nieuwe boekjaar. De verschuldigde rente is berekend over de termijn tussen de laatste vervaldag in het boekjaar en de balansdatum. De berekening van onverdiende premie en verschuldigde rente is in dagen nauwkeurig, waarbij de maand op 30 dagen wordt gesteld.

Ingegane lijfrenten

De technische voorziening van niet ingegane lijfrenten wordt berekend op basis van de grondslagtafels van de tarieven inclusief de medische opslag. Bij ingang van lijfrenten vindt omrekening plaats naar GBM 1985-90 en GBV 1985-90 waarop zonder leeftijdsverschuiving de volgende correcties zijn toegepast:

- voor mannen een verlaging van de sterftetekans met 10% voor alle leeftijden;
- voor vrouwen een verlaging van de sterftetekans die lineair oploopt van 10% in 1990 tot 30% in 2010. Deze verlaging wordt bereikt door per groep van 10 geboortejaren een afzonderlijke gecorrigeerde sterftetafel toe te passen.

Verzekeringen op risicobasis

Bij risicoverzekeringen tegen eenjarige premie is de voorziening nihil. Wel wordt een onverdiende premie aangehouden ter grootte van de pro rata bruto premie.

Administratiekostenreserve

De voorziening is bestemd voor de toekomstige kosten voor premievrije verzekeringen en de toekomstige kosten na afloop van de premiebetaling voor verzekeringen waarvan de duur van de premiebetaling korter is dan de duur van de verzekering. De voorziening is gelijk aan 2% van de totale technische voorziening levensverzekering eigen rekening voor bijtelling van onverdiende premie en verschuldigde rente.

Rentestandkorting

Rentestandkortingen op koopsommen (en vervolgens op afkoopwaarden) worden met een actuariële methode berekend. De vermindering van de technische voorziening levensverzekering wegens rentestandkorting wordt conform de actuariële methode berekend als de contante waarde van de toekomstige overrente.

Interestgrondslagen

De interest is gerelateerd aan de voorziening exclusief administratiekostenreserve, onverdiende premie en verschuldigde rente. Het grootste deel van de voorziening (56%) kent een interestgrondslag van 3%, het overige gedeelte kent een grondslag van 2%, 2,5%, 3,5% en 4%.

Arbeidsongeschiktheid

Als de premie voor arbeidsongeschiktheid geen actuariële grondslag heeft, wordt de voorziening berekend door de netto premie voor dit risico te vermenigvuldigen met een factor. Bij vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid is de factor gelijk aan 5. Bij arbeidsongeschiktheidsrenten is de factor gelijk aan de verstreken duur in jaren, met een lineaire afbouw naar nihil in de laatste vijf jaar van de premiebetaling. De voorziening voor ingegane arbeidsongeschiktheid is gelijk aan de contante waarde van de vrijgestelde netto premies of van de uit te keren arbeidsongeschiktheidsrente.

Uitkering bij dood door ongeval

De voorziening voor dit risico is nihil.

Batepremies

Voor de hoofdverzekering wordt de netto methode gebezigd voor de vaststelling van de technische voorziening levensverzekering. Bij aanvullende verzekeringen zonder actuariële grondslag wordt de premie voor 95% beschouwd als netto premie voor het betreffende risico.

Negatieve uitkomsten

In verband met het hanteren van de netto methode komen negatieve uitkomsten voor de technische voorziening levensverzekering vrijwel niet voor. Een negatieve uitkomst wordt niet op nul gesteld.

Herverzekering

Voor uitgaande herverzekeringen wordt dezelfde methode gebruikt als voor de hoofdverzekeringen.

Best estimate-voorziening in kader van de toereikendheidstoets

Bij het uitvoeren van de toereikendheidstoets wordt onderzocht of de balanswaarde van de technische voorzieningen (na aftrek van geactiveerde rentestandkorting en vóór herverzekering) ten minste gelijk is aan best estimate-voorziening, gecorrigeerd voor een eventuele accounting mismatch. De best estimate-voorziening bestaat uit de contant gemaakte waarde van de verwachte kasstromen en is de som van:

- de contante waarde van de toekomstige jaarlijkse verwachte uitkeringen + toekomstige verwachte kosten voor de verzekeringen
- /- toekomstige verwachte bruto premies, op basis van best estimate-veronderstellingen. De kasstromen worden contant gemaakt op de door EIOPA gepubliceerde rentecurve zonder volatility adjustment per de balansdatum;
- een adequate risicomarge;
- de waarde van eventuele embedded options en garanties (bij De Hoop niet van toepassing).

De best estimate-voorziening wordt vervolgens gecorrigeerd voor eventuele accounting mismatches met tegenoverstaande activa. Dat wil zeggen dat rekening dient te worden gehouden met een eventueel verschil tussen boekwaarde en marktwaarde van beleggingen die zijn gealloceerd aan de verplichtingen. Indien de marktwaarde van de beleggingen hoger is dan de boekwaarde dan leidt dit tot een verlaging van de toetsvoorziening, en omgekeerd.

De op deze manier bepaalde toetsvoorziening wordt vergeleken met de balansvoorziening vóór herverzekering, waarbij de balansvoorziening minimaal gelijk moet zijn aan de toetsvoorziening.

Latente belastingen

De latente belastingen zijn gevormd op basis van de nominale waarde van de tijdelijke verschillen tussen de commerciële en de fiscale waardering van activa en passiva. Belastinglatenties worden berekend vanuit de fiscale consequenties van de afwikkeling van de in de balans opgenomen activa en passiva. Vanwege het langlopende karakter van deze belastinglatenties is rekening gehouden met het toekomstige nominale belastingpercentage van 25,8% (2021: 25,8%).

Overige voorzieningen

Voorziening uitgestelde personeelsbeloningen

De voorziening betreft de voorziening jubileumuitkeringen uit hoofde van Richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Toerekening van interest aan technische rekening

De interestopbrengsten worden toegekend aan de technische rekening op basis van de verhouding tussen de standen ultimo van de balanswaarde van de technische voorzieningen (met uitzondering van de "Overige technische voorziening") en depots waarover interest moet worden vergoed, en de balanswaarde van de vastrentende waarden. De uitkomst hiervan wordt verminderd met het pro rata gedeelte van de beleggingskosten.

Het totaal aan beleggingsopbrengsten verminderd met de

toegerekende interest aan de technische rekening wordt toegerekend aan de niet-technische rekening.

Toerekening van kosten aan acquisitie en beleggingen

Afsluitprovisie, keuringskosten en honoraria medische adviseurs zijn acquisitiekosten.

Bankkosten in verband met beleggingen zijn beleggingskosten.

Een deel van de personeelskosten wordt op basis van een schatting van de bestede tijd toegerekend aan acquisitiekosten en beleggingskosten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

SOLVENCY II GRONDSLAGEN

Bij de bepaling van de Solvency II-ratio hanteert De Hoop de standaardformule. Net als bij de BW2-waardering en conform artikel 7 van de Gedelegeerde Verordening, waardeert De Hoop haar activa en passiva op basis van de aanname dat De Hoop haar bedrijf blijvend zal uitoefenen ('going concern- principe').

Marktwwaardewaardering

De uitgangspunten voor de waardering van activa en passiva zijn vastgelegd in artikel 75 van de Solvency II-richtlijn en zijn nader uitgewerkt in hoofdstuk 2 van de Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 van de Commissie van 10 oktober 2014 (artikelen 7 tot en met 16).

Gebruik van schattingen

Bij de bepaling van de solvabiliteitsratio moet De Hoop schattingen en veronderstellingen maken die van invloed zijn op het gerapporteerde percentage. Deze schattingen zijn naar beste weten van de directie gemaakt, maar de daadwerkelijke uitkomsten kunnen uiteindelijk afwijken van die schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek maar minimaal een keer per jaar beoordeeld. Indien nodig worden deze aangepast. De belangrijkste schatting en veronderstellingen hebben betrekking op de technische voorziening.

Latente belastingen

De balanspost latente belastingen is gevormd op basis van tijdelijke verschillen tussen de statutaire en de fiscale waardering van activa en

passiva en de verschillen tussen de statutaire balans en de Solvency II-balans, rekening houdend met de belastingpercentages die voor de BW2-waarderingen worden gehanteerd.

Aandelen

Beursgenoteerde beleggingen zijn gewaardeerd tegen de beurswaarde aan het einde van het boekjaar, zowel in de jaarrekening als in de Solvency II-balans.

Het Waarborgfonds Onderlinge Levensverzekering-Maatschappij „s- Gravenhage” U.A. is gewaardeerd op basis van de meest recente beschikbare waardering

Beleggingsfonds

Het hypotheekfonds AeAm Dutch Mortgage Fund 2, dat geclassificeerd is als aandeel wordt gewaardeerd op basis van de balanswaarde zoals vermeld in het beleggingsverslag van de fondsbeheerder.

De balanswaarde van de hypotheek van het AeAm Dutch Mortgage Fund 2 wordt door de fondsbeheerder bepaald door de toekomstige contractuele kasstromen te verdisconteren, rekening houdend met vervroegde aflossingen van de hypotheekgever. Voorts wordt rekening gehouden met de beperking in de mogelijkheid om hypotheek in de markt te verkopen.

Het SME fonds dat geclassificeerd is als aandeel wordt gewaardeerd op basis van de balanswaarde zoals vermeld in het beleggingsverslag van de fondsbeheerder. De balanswaarde van de leningen van het SME-fonds wordt door de fondsbeheerder bepaald door de toekomstige contractuele kasstromen te verdisconteren.

Obligaties

Obligaties zijn gewaardeerd tegen de marktwaarde. Deze is bepaald aan de hand van de beurskoersen per balansdatum.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Omdat de vorderingen een kortlopend karakter hebben, wordt deze benadering tevens als adequaat beoordeeld voor toepassing op de Solvency II-balans. In de Solvency II-balans worden de vorderingen uit herverzekering gewaardeerd op marktwaarde.

Technische voorzieningen

De technische voorziening wordt vastgesteld conform de richtlijnen van EIOPA. Conform artikel 77 van de Solvency II-richtlijn is de waarde van de technische voorziening gelijk aan de som van de verwachtingswaarde en de risicomarge. De verwachtingswaarde is de contante waarde van de toekomstige kasstromen op basis van best estimate-veronderstellingen plus de waardering van de voorziening toekomstige discretionaire uitkeringen. Contant maken geschiedt met gebruikmaking van de door EIOPA vastgestelde risicovrije rentetermijnstructuur (inclusief UFR en exclusief VA). Met betrekking tot de waardering van de toekomstige betalingsverplichtingen zijn in de toereikendheidstoets in de statutaire jaarrekening andere

waarderingsgrondslagen toegepast dan in de Solvency II-rapportage. De belangrijkste oorzaken voor het verschil zijn:

- In de statutaire jaarrekening worden de waarderingsverschillen van de beleggingen en de herverzekeringsverplichtingen verrekend. Bij de Solvency II-rapportage gebeurt dit niet, omdat de beleggingen al op marktwaarde worden gewaardeerd. Hierdoor is de toetsvoorziening in de statutaire jaarrekening lager dan de technische voorziening in de Solvency II-rapportage.
- De Hoop heeft vanaf 01-01-2021 de discretionaire winstdeling afgeschaft waardoor er geen voorziening meer wordt aangehouden op de Solvency II-balans.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen bestaan uit een voorziening voor het huurcontract en een voorziening voor dotaties aan het De Hoop Leven fonds.

WINST- EN VERLIESREKENING

Algemeen

Baten en lasten worden zoveel mogelijk toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Premie

De premiebaten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben. De onverdiende premie is onderdeel van de “Technische voorzieningen”.

Kosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen van waardering en worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

TOELICHTING OP DE BALANS

(bedragen per 31 december van genoemde jaar en x € 1.000)

	2022	2021
1.1 Overige financiële beleggingen		
1.1.1 Aandelen		
Balanswaarde	42.045	54.100
Aankoopwaarde	29.123	31.299
AeAM Dutch Mortgage Fund 2		
Balanswaarde	10.223	12.913
Aankoopwaarde	12.000	12.000
SME fonds		
Balanswaarde	1.495	417
Aankoopwaarde	1.552	414
Totaal aandelen balanswaarde	53.763	67.430
Totaal aandelen aankoopwaarde	42.675	43.713
1.1.2 Obligaties		
Balanswaarde	28.379	23.466
Beurswaarde	27.682	26.282

Aandelen belegd in	Balanswaarde	
	2022	2021
Beursgenoteerde aandelen mature markets OESO	41.107	53.162
Beursgenoteerde aandelen in vastgoed	830	830
Beleggingsfonds in hypotheke	10.223	12.913
Beleggingsfonds in MKB leningen	1.495	417
Waarborgfonds Onderlinge 's-Gravenhage	109	109
Totaal	53.763	67.430

Het beleggingsfonds in hypotheke betreft het AeAM Dutch Mortgage Fund 2. Dit zijn indirecte beleggingen in hypotheke. Dit fonds heeft de structuur van een fonds voor gemene rekening met een open-end karakter, met dien verstande dat de mate waarin participanten uit kunnen treden, afhankelijk is van de beschikbare liquide middelen. Het SME fonds is een beleggingsfonds in MKB leningen.

Aandelen verdeeld naar regio	Balanswaarde	
	2022	2021
Duitsland	3.886	4.983
Frankrijk	5.522	7.678
Nederland	17.219	24.200
Oostenrijk	741	1.022
Spanje	1.896	1.748
Italië	899	827
Totaal Eurogebied	30.163	40.459
Groot-Brittannië	4.778	4.495
Japan	866	831
Verenigde Staten	11.154	13.357
Zuid-Korea	1.010	1.419
Zweden	1.652	1.950
Zwitserland	4.140	4.919
Buiten Eurogebied	23.601	26.971
Totaal	53.763	67.430

Waardering beleggingen ¹⁾	Balanswaarde							
	2022				2021			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Beursgenoteerde aandelen	41.937	-	-	41.937	53.992	-	-	53.992
Beleggingsfonds in hypotheke	-	-	10.223	10.223	-	-	12.913	12.913
Beleggingsfonds in MKB leningen	-	-	1.495	1.495	-	-	417	417
Waarborgfonds Onderlinge 's-Gravenhage	-	-	109	109	-	-	109	109
Subtotaal aandelen en fondsen	41.937	-	11.827	53.763	53.992	-	13.438	67.430
Obligaties	28.379	-	-	28.379	23.466	-	-	23.466
Totaal beleggingen	70.316	-	11.827	82.142	77.458	-	13.438	90.896

¹⁾ Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen van identieke beleggingen in een actieve markt.
Niveau 2: Actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van waarderingmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.
Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingmodellen waarin niet gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Categorie	Balanswaarde per 01/01	Aankopen en verstrekkingen	Verkopen en aflossingen	Amortisatie	Herwaarderingen via het vermogen	Herwaarderingen via het resultaat	Balanswaarde per 31/012
Aandelen	54.100	144	-6.008	-	-8.840	2.649	42.045
AeAM Dutch Mortgage Fund 2	12.913	-	-	-	-913	-1.777	10.223
SME fonds	417	1.138	-	-	-3	-57	1.495
Obligaties	23.466	5.300	-	-388	-	-	28.379
Totaal boekjaar	90.896	6.582	-6.008	-388	-9.755	815	82.142
Totaal vorig boekjaar	86.897	6.291	-12.700	-32	6.836	3.605	90.896

Obligaties verdeeld naar rating		Balanswaarde	
		2022	2021
	<i>Rating</i>		
Staat/overheid	AAA	19.641	14.620
	AA	5.273	5.363
	A	3.466	3.484
Subtotaal Staat/overheid		28.379	23.466
Gedekt/Bedrijfs	AAA	-	-
	AA	-	-
	A	-	-
Subtotaal overige leningen		-	-
Totaal vastrentende waarden		28.379	23.466

Obligaties verdeeld naar Regio		Balanswaarde	
		2022	2021
Nederland		19.641	14.620
Frankrijk		5.273	5.363
Spanje		3.466	3.484
Totaal Eurogebied		28.379	23.466
Buiten Eurogebied		-	-
Totaal		28.379	23.466

2. Depots bij cedenten

Cedenten		
	2022	2021
Ennia Caribe, Curaçao	1.354	1.342
KBC, België	895	859
Overige	255	252
Totaal	2.504	2.453

3. Vorderingen

3.1 Overige vorderingen

Overige vorderingen		
	2022	2021
<i>Vorderingen < 1 jaar</i>		
Vooruitbetaalde kosten	105	48
Vennootschapsbelasting	-	-
Subtotaal	105	48
<i>Vorderingen > 1 jaar</i>		
Actieve belastinglatentie per 1/1	350	1.985
Mutatie verslagjaar zonder wijziging belastingtarief	10	-1.627
Invloed wijziging belastingtarief	-	-8
Actieve belastinglatentie per 31/12 na wijziging belastingtarief	360	350
Totaal	465	397

De actieve belastinglatentie is berekend op basis van 25,8% (voorheen 25,8%), zoals in het Belastingplan 2023 is aangegeven voor het fiscale jaar 2023.

3.2. Vorderingen uit herverzekeringen

De daling (- € 1.912) van de vorderingen uit herverzekeringen t.o.v. 2021 vloeit voornamelijk voort uit de afwikkeling van de oude herverzekeringscontracten in 2021.

4. Overige activa

4.1. Liquide middelen

De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking.

5. Overlopende activa

Overlopende activa, looptijd < 1 jaar		
	2022	2021
Lopende interest	742	742
Totaal	742	742

6. Eigen vermogen

Verloopoverzicht van het eigen vermogen		
	2022	2021
6.1 Geplaatst en gestort aandelenkapitaal per 1/1	405	405
Mutatie	-	-
Geplaatst en gestort aandelenkapitaal per 31/12	405	405
6.2 Herwaarderingsreserve per 1/1	19.212	14.267
Mutatie uit hoofde van herwaardering	-9.755	6.836
Mutatie voorziening latente belastingen	2.281	-1.891
Dotatie uit overige reserve	-	-
Herwaarderingsreserve per 31/12	11.738	19.212
6.3 Overige reserve per 1/1	39.500	44.788
Dividend vorig boekjaar	-2.400	-2.400
Onverdeelde winst vorig boekjaar	9.163	-2.889
Dotatie aan herwaarderingsreserve	-	-
Overige reserves per 31/12	46.263	39.500
6.4 Onverdeelde winst per 1/1	9.163	-2.889
Toevoeging overige reserve	-9.163	2.889
Resultaat boekjaar	3.049	9.163
Onverdeelde winst per 31/12	3.049	9.163
Totaal	61.455	68.280

Het vereiste kapitaal (SCR) bedraagt € 21.157. De Eligible Own Funds bedragen € 62.213 en de solvabiliteitsratio is 294%. De Hoop heeft als interne minimale norm een solvabiliteitsratio vastgesteld van 200%. Voor meer informatie wordt verwezen naar het verslag van de directie en de Risicoparagraaf van de jaarrekening.

Voorstel tot bestemming van het resultaat:

Netto winst	3.049
Dividend	-2.400
Toevoeging aan Overige reserve	649

Aandelenkapitaal

	Maatschappelijk kapitaal	Aantal geplaatst	Aantal aandelen in eigen bezit	Geplaatst bedrag	Gestort bedrag
	x € 1.000			x € 1.000	
Aandelen de Hoop	450	900	100	405	405

Som van de herwaarderungen

	Som van herwaardering	Belasting latentie	Totaal herwaardering
Aandelen	15.819	-4.081	11.738
Totaal	15.819	-4.081	11.738

Het hypotheekfonds en SME fonds worden fiscaal op dezelfde wijze gewaardeerd als onder Titel 9 BW 2. Hierdoor is het niet nodig een latente belastingvoorziening voor het hypotheekfonds en SME fonds te vormen.

7. Technische voorzieningen voor levensherv verzekeringen

Toereikendheidstoets

De toereikendheidstoets wordt uitgevoerd op basis van de Richtlijn voor de Jaarverslaglegging 605, artikel 534 tot en met 537. In de toereikendheidstoets wordt de balanswaarde van de voorziening voor verzekeringsverplichtingen (verminderd met de hiermee verband houdende geactiveerde acquisitiekosten, immateriële activa en vorderingen uit hoofde van latente winstdeling) vergeleken met de best estimate-voorziening, de actuele schattingen van alle (verdisconteerde) contractuele kasstromen en met de hiermee verband houdende kasstromen zoals de claimbehandelingskosten, de kasstromen uit in contracten besloten opties en garanties met inachtneming van onzekerheidsmarges. Als de beleggingen die dienen tot dekking van de technische voorzieningen niet tegen de actuele waarde zijn gewaardeerd, wordt het verschil tussen de actuele waarde en de balanswaarde van deze beleggingen in de toereikendheidstoets betrokken. Contant maken geschiedt met de door EIOPA gepubliceerde rentetermijnstructuur per de balansdatum zonder volatility adjustment.

De balansvoorziening dient ten minste gelijk te zijn aan de best estimate-voorziening, gecorrigeerd met de mismatch tussen de toegerekende activa op boek- en de actuele waarde. De aldus berekende waarde bedraagt € 18.293 (2021: € 23.369). Een belangrijke reden voor deze afname is een aanpassing in de verwachte sterfte-assumpties en een gunstiger rentecurve.

De balansvoorziening vóór herverzekering bedraagt € 24.348 (2021: € 25.159). De uitkomsten van de toets laten zien dat de technische voorziening toereikend is (+ € 6.055).

Ontwikkeling van de Voorziening Verzekeringsverplichtingen eigen rekening

Verzekeringen in geld		
	2022	2021
Balansvoorziening verzekeringsverplichtingen (vvp) einde vorig boekjaar	24.711	32.226
Premies eigen rekening	5.630	5.239
Vrijval kosten uit premies eigen rekening	-1.026	-993
Benodigde interesttoevoeging vvp eigen rekening	796	914
Niet-gerealiseerde koersverschillen	90	105
Overige technische baten eigen rekening	-	-
Uitkeringen en afkopen eigen rekening	-4.136	-5.201
Kosten verrekend met de vvp eigen rekening		
Vrijgevallen voor kosten uit de vvp	-35	-68
Aanvullende mutatie uit hoofde van negatieve overwaarde Toereikendheidstoets	-	-6.485
Overige technische lasten eigen rekening	-7	6
Toename van de op nul gestelde negatieve vvp	-	-
Overdrachten van/aan andere onderdelen van de vvp	-	-
Wijziging als gevolg van veranderingen in		
Rente(termijnstructuur)	-	-
Sterfte	-	-
Kosten	-	-
Invaliditeit	-	-
Overig	-	11
Totaal	-	11
Resultaat op grondslagen		
Resultaat op sterfte	-1.870	-1.424
Resultaat op invaliditeit	-2	8
Resultaat op ongevallen	-	-
Resultaat op ontwikkeling levensherverzekeringsportefeuille	-363	373
Totaal	-2.235	-1.043
Balansvoorziening verzekeringsverplichtingen einde boekjaar	23.788	24.711

De technische voorzieningen kunnen over het algemeen als langlopend worden beschouwd.

8. Voorzieningen

Categorie	Balans-waarde per 1/1	Dotatie	Onttrekking boekjaar	Balans-waarde per 31/12
8.1 Belastingen	6.593	-	2.281	4.312
8.2 Overige voorzieningen	12	17	-	29
Totaal	6.605	17	2.281	4.341

Door personele wijzigingen zijn de Overige voorzieningen licht gestegen. De vermelde voorzieningen hebben een langlopend karakter.

Aanvullende voorziening pensioenen in het kader van RJ 271

Per 1 januari 2021 heeft De Hoop een beschikbare premieregeling. Hierdoor hoeft op balansdatum geen pensioenverplichtingen op basis van RJ 271 te worden aangehouden.

Voorziening uitgestelde personeelsbeloningen in het kader van RJ 271 (aanvulling op prepensioen en jubileumuitkeringen)

	2022	2021
Saldo per 1 januari	12	12
Mutatie	17	-
Saldo per 31 december	29	12

9. Schulden

Schulden naar resterende looptijd		
	2022	2021
<i>Looptijd < 1 jaar</i>		
Saldi in rekening-courant	272	570
Te betalen kosten	478	300
Vennootschapsbelasting	64	588
Te betalen netto salaris/loonbelasting	23	26
Totaal	837	1.484

10. Overlopende passiva

Overlopende passiva		
	2022	2021
<i>Looptijd < 1 jaar</i>		
Te betalen vakantiegeld	69	73
<i>Looptijd < 5 jaar</i>		
Vakantiedagen	26	93
Totaal	96	166

Door personele wisseling en nadrukkelijke sturing op inlopen van vakantiedagentegoed is de waarde van de Overlopende passiva, vakantiedagen fors gedaald.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Eind 2018 is het De Hoop Leven fonds opgestart door De Hoop met als doel het steunen van onderzoek op het gebied van moeilijk (her) verzekerbare medische overlijdensrisico's. In het bijzonder:

- onderzoek gerelateerd aan chronische ziekten relevant voor de doelgroep van de Hoop; en
- onderzoek in relatie tot de verzekeraarbaarheid van mensen met chronische aandoeningen en naar de wijze waarop met medisch verzwaaarde risico's omgegaan kan worden.

Het fonds zal in beginsel tien jaar bestaan. Na een initiële inbreng van € 100 in december 2018, stort De Hoop jaarlijks een bedrag van € 100 in het vermogen van het fonds. In het 11e jaar worden de eventuele overschotten door het De Hoop Leven fonds gedoneerd aan een nog te bepalen derde partij. De Hoop is gerechtigd stortingen in het vermogen van het fonds te staken, indien zich naar het oordeel van oprichter tussentijds een of meer bijzondere omstandigheden voordoen.

In 2019 is een 10-jarig huurcontract aangegaan voor huisvesting en servicekosten voor € 79 per jaar.

De huurprijs voor huisvesting wordt jaarlijks geïndexeerd volgens de wijziging van de consumentenprijs index.

In april 2021 is door De Hoop ingeschreven op een illiquide belegging voor € 5.000. Ultimo boekjaar 2022 is € 1.552 gestort. De fondsmanager heeft aangegeven dat zijn verwachting is dat ultimo 2023 de volledige storting zal zijn gerealiseerd. Deze verwachting kan door onregeligheden in de wereld teniet worden gedaan.

Kleine dingen...

'Wij vinden financiële rust erg belangrijk, zeker nu we kinderen hebben. Een overlijdensrisicoverzekering is dan één van de zaken die je gewoon geregeld moet hebben.'

TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING

(bedragen x € 1.000)

11. Verdiende premies eigen rekening

Geboekte premies						
	2022			2021		
	Bruto	Herverzekering	Eigen rekening	Bruto	Herverzekering	Eigen rekening
Premies						
- Periodieke premies	6.136	538	5.598	5.970	432	5.538
- Premies ineens	23	-10	32	31	330	-298
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Totaal	6.158	528	5.630	6.001	762	5.239

Geografische segmentatie van bruto premies		
	2022	2021
Nederland	3.681	4.021
Andere EU-lidstaten	620	589
Landen daarbuiten	1.858	1.391
	<u> </u>	<u> </u>
Totaal	6.158	6.001

12. Opbrengsten uit beleggingen

Categorie						
	2022			2021		
	Opbrengst	Gerealiseerde winst	Totaal	Opbrengst	Gerealiseerde winst	Totaal
Aandelen	2.090	3.687	5.778	1.683	2.041	3.724
Obligaties en andere vastrentende waardepapieren	944	-	944	1.202	288	1.491
Depots bij verzekeraars	85	-	85	77	-	77
Liquide middelen	-17	-	-17	-13	-	-13
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Totaal	3.103	3.687	6.791	2.951	2.331	5.282

13. Niet gerealiseerde winst op beleggingen

Per beleggingscategorie		
	2022	2021
Aandelen	113	1.351
	<u> </u>	<u> </u>
Totaal	113	1.351

14. Overige technische baten eigen rekening

Categorie		
	2022	2021
Overige ontvangen interest	8	10
Ongerealiseerd valutaverschil	348	371
Totaal	356	382

15. Uitkeringen eigen rekening

Soort uitkering						
	2022			2021		
	Bruto	Herverzekering	Eigen rekening	Bruto	Herverzekering	Eigen rekening
Expiraties	725	-	725	975	-	975
Lijfrenten	226	1	225	502	10	492
Overlijdensuitkeringen	2.575	144	2.432	3.321	473	2.847
Afkopen	764	10	755	6.286	5.399	887
Totaal	4.291	154	4.136	11.083	5.882	5.201

16. Wijziging technische voorzieningen eigen rekening voor levensverzekering

Zie toelichting onder 7.

17. Bedrijfskosten

	2022	2021
17.1 Acquisitiekosten		
Toegerekende acquisitiekosten	226	241
Bruto afsluitprovisie	86	34
Honoraria medische adviseurs	165	186
Keuringskosten	1	-
Subtotaal	478	462
17.2 Beheers- en personeelskosten		
Salarissen	702	774
Sociale lasten	76	82
Pensioenkosten	219	154
Overige personeelskosten	25	38
Subtotaal Personeelskosten	1.022	1.048
Accountant	130	127
Actuaris	130	146
Overige diensten door derden	398	66
Donatie	100	100
Incassoprovisie	88	94
Kantoorhuur	104	78
Licentiekosten	125	87
Andere kosten	120	110
Kosten toegerekend aan beleggingen, opgenomen onder beleggingslasten	-59	-63
Subtotaal Beheerskosten	1.137	744
Subtotaal Beheers- en Personeelskosten	2.159	1.792
17.3 Provisie ontvangen van herverzekeraars		
Afsluitprovisie	-10	-
Incassoprovisie	-179	-148
Subtotaal	-189	-148
Totaal	2.448	2.105

De kosten "Overige diensten door derden" is in 2022 toegenomen met € 332 door de werkzaamheden in het kader van de strategie.

Pensioenkosten

	2022	2021
Pensioenpremie	219	154
Totaal	219	154

Bezoldiging bestuurders

In het boekjaar 2022 zijn aan bezoldigingen, met inbegrip van de pensioenlasten, voor (voormalige) bestuurders en commissarissen de volgende bedragen vergoed: € 202 (2021: € 152) respectievelijk € 65 (2021: € 65).

Medewerkers

Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland.

	2022		2021	
	FTE	aantal	FTE	aantal
Aantal medewerkers in dienst per 31 december	6,3	8,0	6,8	9,0
Gemiddeld aantal medewerkers in dienst	6,5	8,5	6,3	8,5

Een deel van de ondersteunende werkzaamheden voor de bedrijfsvoering worden in samenwerking met Onderlinge Levensverzekering-Maatschappij „s-Gravenhage" U.A. uitgevoerd. De medisch adviseurs zijn geen medewerkers in vaste dienst maar verrichten advieswerkzaamheden. Zij ontvangen vergoedingen op basis van een declaratieovereenkomst.

Kosten accountantsorganisatie

De kosten van de accountantsorganisatie KPMG Accountants N.V. zijn onderstaand weergegeven. De kosten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. De bedragen hierna zijn inclusief BTW.

	2022			2021		
	KPMG Accountants N.V.	Overig KPMG-netwerk	Totaal KPMG	KPMG Accountants N.V.	Overig KPMG-netwerk	Totaal KPMG
Onderzoek van de Jaarrekening	107	-	107	104	-	104
Overige controleopdrachten	23	-	23	23	-	23
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-	-	-	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-	-	-	-	-
Totaal	130	-	130	127	-	127

KPMG Accountants N.V. heeft, naast de wettelijke controle van de jaarrekening, ook de wettelijke controle van de Solvency II QRT-staten uitgevoerd.

18. Beleggingslasten

	2022	2021
18.1 Beheerskosten en rentelasten		
Beheerskosten beleggingen	27	15
Toegerekende personeelskosten	59	63
18.2 Gerealiseerd verlies op beleggingen	-	-
Totaal	86	78

Belastingen

	2022	2021
Resultaat voor belasting	3.957	12.207
Belastingen	-908	-3.044
Resultaat na belasting	3.049	9.163

Het effectieve vennootschapsbelastingtarief in 2022 bedroeg 22,9% (2021: 24,93%). Het toepasselijk tarief is 25,8%.

op niet-zakelijke grondslag. Transacties met de aandeelhouders betreffen dividenduitkeringen, transacties uit hoofde van de hoedanigheid als cedent of herverzekeraar, transacties uit hoofde van de uitvoering van de pensioenregeling en transacties uit hoofde van een Servicedienstverleningscontract en van de huurovereenkomst. De bezoldiging van de directie en commissarissen is opgenomen onder Bestuurdersbezoldiging punt 20. Het directielid, Seada van den Herik is in persoon tevens een directielid van één van de aandeelhouders. De directieleden van De Hoop zijn op persoonlijke titel benoemd.

19. Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen

	2022	2021
Aandelen	1.152	78
AeAM Dutch Mortgage Fund 2	1.777	-
SME fonds	57	-
Totaal	2.986	78

20. Overige technische lasten eigen rekening

	2022	2021
Interest technische rekening cedenten	8	-
Ongerealiseerd valutaverschil	192	97
Totaal	200	97

Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen kan sprake zijn wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming, haar aandeelhouders en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan

Gebeurtenissen na balansdatum

Indexatie opgebouwde pensioenaanspraken

Er lopen bij een aantal verzekeraars rechtszaken over de vraag of de wijziging van de toeslagbepaling in de pensioenregeling in 2013, uit hoofde van de wijziging in de cao voor het verzekeringsbedrijf, rechtsgeldig heeft plaatsgevonden. Vóór 2013 was sprake van een onvoorwaardelijke toeslag, die volgens eisers conform artikel 20 PW niet gewijzigd kan worden. De Hoop volgt de genoemde cao en heeft de toenmalig gemaakte afspraken doorgevoerd.

Op 24 januari 2023 heeft de directie besloten de onvoorwaardelijke toeslag met terugwerkende kracht toe te passen. De kosten voor de inhaalindexatie tot en met 2022 zijn geraamd op € 54. De pensioen aanspraken per 1 januari 2023 zullen worden verhoogd met 2,75%.

RISICOPARAGRAAF

(bedragen per 31 december van genoemde jaar en x € 1.000)

Covid 19

Het Covid 19-virus is sinds maart 2020 in Nederland. In 2020 en 2021 was de maatschappelijke impact ervan groot. Een grootschalig vaccinatieprogramma is door de overheid uitgevoerd en in 2022 zijn de beperkende maatregelen uiteindelijk geheel opgeheven. In de vorm van Long Covid blijkt het virus lange(re)termijneffecten te kunnen hebben. Voor het inschatten van de invloed van de langetermijneffecten op de bevolkings(over)sterfte is echter nog onvoldoende informatie beschikbaar.

In de verzekeringsportefeuille worden de overlijdensgevallen gemonitord. Gezien de portefeuille van De Hoop bestaat de kans dat deze verzekerden een grotere kans hebben op overlijden als zij besmet raken met het virus. Aan het eind van het jaar bleek dat het aantal overlijdensgevallen fors lager was dan in 2021. Mogelijk dat de voorzichtigheid die onze kwetsbare verzekerden de afgelopen jaren in acht hebben genomen gegeven de aanwezigheid van het Covid-19 virus, hierop een effect heeft gehad.

De Hoop opereert in een markt met een specifiek verzekeringstechnisch risicoprofiel. Naast het verzekeringstechnische risico spelen ook het marktrisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, commercieel risico, operationeel risico en integriteitsrisico een rol. De bedrijfsvoering van De Hoop is erop gericht deze risico's te herkennen, te kwantificeren en te beheersen. In het verslag van de directie is het beleid ten aanzien van risicobeheer uiteengezet.

De uitkomsten van de berekening van de kapitaalvereisten onder het huidige solvabiliteitsregime zijn als volgt:

	2022	2021
Eligible Own Funds	62.213	66.658
Solvency Capital Requirement (SCR)	21.157	31.002
Ratio beschikbaar eigen vermogen t.o.v. SCR	294%	215%

Ten opzichte van ultimo 2021 is de solvabiliteitsratio fors gestegen. Het eigen vermogen daalde door waardedaling van de aandelen. Het vereiste kapitaal daalde van € 31.002 naar € 21.157. Het marktrisico daalde met € 9.706, veroorzaakt voor een groot deel door een lager belegd vermogen in aandelen. Tevens daalde het verzekeringstechnische risico met € 1.111, dit wordt vooral veroorzaakt door productie van verzekeringen met een kortlevenrisico die een lage voorziening hebben.

De SCR is als volgt opgebouwd:

Uitsplitsing Solvency Capital Requirement (SCR)		
	2022	2021
Marktrisico	17.207	26.913
Tegenpartijrisico	2.835	2.956
Verzekeringstechnisch risico	6.561	7.672
Diversificatie-effect	-5.692	-6.780
Basic Solvency Capital Requirement (BSCR)	20.911	30.761
Operationeel risico	246	240
Belastingeffect	-	-
SCR	21.157	31.002

De SCR bestaat uit de Basic Solvency Capital Requirement – BSCR – met daarbij opgeteld het vereist kapitaal voor het operationeel risico. Hierop mag, onder bepaalde strikte voorwaarden, het verliescompenserend vermogen van de uitgestelde belastingen (LAC DT) in mindering worden gebracht. De Hoop heeft besloten om de LAC DT niet toe te passen. Het besluit de LAC DT niet toe te passen wordt periodiek beoordeeld.

Uitsplitsing Marktrisico		
	2022	2021
Rente	723	-
Aandelen	15.128	24.817
Vastgoed	-	-
Spread	171	33
Valuta	4.869	5.858
Concentratie	275	342
Diversificatie-effect	-3.959	-4.137
	17.207	26.913

Uitsplitsing verzekeringstechnisch risico		
	2022	2021
Kortlevenrisico	3.121	3.477
Langlevenrisico	258	517
Afkooprisico	2.574	2.920
Kostenrisico	2.634	3.429
Catastroferisico	1.501	1.483
Diversificatie-effect	-3.527	-4.154
	6.561	7.672

De SCR is 32% (€ 9.845) lager dan vorig jaar. Het marktrisico daalde door een waardedaling van de aandelenpositie en de daling van de equity adjustment (2022: -3,02%; 2021: 6,88%). De equity adjustment is van invloed op de schok op de waarde van de aandelen, die uitgevoerd wordt om de SCR van de aandelen te berekenen. De equity adjustment is een aanpassing op de basis schok van maximaal plus of min 10%-punten, afhankelijk van de ontwikkeling van de aandelenmarkt in de afgelopen drie jaar. Het verzekeringstechnisch risico daalde door productie van verzekeringen met een kortlevenrisico die een lage voorziening hebben. Het eigen vermogen nam af met € 2.045 voornamelijk door de waardedaling van de aandelen.

In het volgende overzicht wordt de reconciliatie weergegeven tussen het Eigen vermogen volgens de jaarrekening (BW2 en RJ) en Solvency II: Het vereiste kapitaal en de solvabiliteitsratio zijn ook vermeld.

	2022	2021
Eigen vermogen jaarrekening	61.455	68.280
Waarderingsverschillen activa	-443	2.816
Waarderingsverschillen tussen technische balansvoorzieningen en best estimate voorziening	5.461	-1.124
Waarderingsverschillen overige verplichtingen	-761	-633
Waarderingsverschillen inzake uitgestelde belastingen	-1.098	-281
Eligible Own Funds Solvency II	64.613	69.058
Voorgesteld dividend	2.400	2.400
Eligible Own Funds Solvency II	62.213	66.658
Vereiste solvabiliteit	21.157	31.002
Solvabiliteitsratio	294%	215%

Toelichting op bovenstaand overzicht:

In de jaarrekening worden de aandelen tegen actuele waarde en de obligaties tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd. In de Solvency II-balans worden alle beleggingen gewaardeerd tegen de actuele waarde.

Het verschil tussen de technische voorziening en de best estimate-voorziening is dat de technische voorziening is gebaseerd op netto (tarief)grondslagen gediscoteerd op een vaste rekenrente en dat de best estimate-voorziening is vastgesteld op basis van beste schattingen (voor sterfte, kosten en onnatuurlijk verval), verhoogd met een risicomarge. Voor de discontering van de kasstromen wordt de gepubliceerde rentecurve zonder volatility adjustment van EIOPA gebruikt.

Het verschil in de belastinglatentie tussen de jaarrekening en de Solvency II-balans wordt verklaard door andere waarderingsgrondslagen.

De Overige verplichtingen hebben voornamelijk betrekking op De Hoop Leven fonds.

In onderstaande tabel is voor de belangrijkste risicofactoren de invloed op het eigen vermogen en de solvabiliteit, volgens Solvency II, weergegeven indien de risicofactoren significante wijzigingen ondergaan.

Gevoeligheid voor schokken per 31 december						
	2022			2021		
	Mutatie eigen vermogen ¹⁾ x € 1.000	Mutatie vereiste solvabiliteit SII x € 1.000	Mutatie SII-solvabiliteits ratio in % punten	Mutatie eigen vermogen ¹⁾ x € 1.000	Mutatie vereiste solvabiliteit SII x € 1.000	Mutatie SII-solvabiliteits ratio in % punten
Interestcurve geschokt met + 100 bp	295	-225	5%	578	-305	4%
Interestcurve geschokt met - 100 bp	-587	293	-7%	-1.066	410	-6%
Geen UFR	-257	48	-2%	-717	139	-3%
Aandelen geschokt met + 25%	7.799	3.760	-13%	10.036	5.893	-7%
Aandelen geschokt met - 25%	-7.799	-3.025	6%	-10.036	-5.735	9%

¹⁾ Bij de mutatie van het eigen vermogen is de mutatie van de latente belastingvoorziening verwerkt.

Onderstaand wordt verder per risicofactor een kwalitatieve en waar nodig een kwantitatieve toelichting gegeven.

Commercieel risico

Commercieel risico is het risico dat doelstellingen van de onderneming niet worden gerealiseerd doordat niet in voldoende mate wordt ingespeeld op veranderingen in de omgevingsfactoren. De Hoop opereert vanuit een herverzekeringpositie en is daardoor afhankelijk van individuele levensverzekeraars. Marktbewegingen maar ook strategische heroverwegingen bij deze partijen zijn van directe invloed op de productie bij De Hoop. De Nederlandse verzekeringsmarkt wordt vooral gekenmerkt door consolidaties, efficiencylagen en een enorme prijsconcurrentie. De Hoop richt zich vooral op overlijdensrisicoverzekeringen, een product dat voornamelijk wordt gesloten in combinatie met hypotheek. Daarnaast is een terugtrekkende beweging zichtbaar van gerenommeerde marktpartijen die zich terugtrekken uit deze prijsvechtersomgeving. Door deze beweging wordt het aantal ORV-aanbieders op de Nederlandse markt steeds kleiner. Omdat De Hoop opereert vanuit de herverzekeringpositie wordt het voor de eindklant steeds moeilijker om de route naar een verzekeringsoptlossing te vinden. De Hoop heeft in 2021 een strategische heroriëntatie uitgevoerd en een lange termijnstrategie bepaald. In 2022 is de implementatie van deze strategie gestart.

Marktrisico

Een onderdeel van het marktrisico is het rente- en matchingrisico dat zich kan voordoen bij het afdekken van de verplichtingen. Het renterisico doet zich voor bij marktwaardewaarderingen van de onderliggende portefeuilles, zoals de verplichtingen en de vastrentende waarden. De verplichtingen zijn afgedekt door vastrentende waarden, voornamelijk hoogwaardige staatsobligaties, waarvan de looptijden niet volledig zijn afgestemd op de verplichtingen. Daarnaast is er ook een deel in een hypotheekfonds belegd. Door de diversificatie

in de looptijd van de beleggingen en de relatief korte duration van de verplichtingen hebben rentewijzigingen nauwelijks invloed op de solvabiliteitspositie van De Hoop.

Daarnaast heeft De Hoop door de wat kortere verplichtingen weinig last van de zogenaamde UFR-drag.

Modified duration		
	2022	2021
Beleggingen	4,2	5,7
Technische voorzieningen	9,2	10,7

Alhoewel de duration van de beleggingen korter is dan die van de technische voorziening is het renterisico relatief laag, aangezien de beleggingen qua waarde circa 1,6 maal groter is dan de technische voorziening.

Het grootste marktrisico wordt gelopen in de aandelenportefeuille. Koersdalingen zullen de aanwezige solvabiliteit negatief beïnvloeden. Het vereist kapitaal wordt echter ook lager, waardoor de solvabiliteitsratio stijgt.

Om het aandelenrisico te beperken, wordt er vooral belegd in meer defensieve Nederlandse, Europese en Amerikaanse aandelen ("global players"), die ook een behoorlijk dividend uitkeren. Het koersrisico wordt niet gehedged door afgeleide instrumenten. Gezien het defensieve karakter en de solide solvabiliteitspositie is dit een aanvaardbaar risico. Periodiek worden er stresstesten uitgevoerd met als doel de solvabiliteitspositie te monitoren en zo nodig maatregelen te nemen.

Binnen de aandelenportefeuille is sprake van een valutarisico. De afgelopen jaren is de aandelenportefeuille in vreemde valuta uitgebreid, maar door waardeontwikkelingen is het valutarisico

afgenomen. Onderzoek heeft aangetoond dat valuta hedging op aandelenportefeuilles geen significante vermindering van het valutarisico tot gevolg heeft. Daarom is besloten dit risico niet af te dekken.

Aandelen belegd in vreemde valuta (bedragen in euro's)		
Valuta	2022	2021
Amerikaanse dollar	12.164	14.776
Britse pond	653	955
Japanse yen	866	831
Zweedse kroon	1.652	1.950
Zwitserse frank	4.140	4.919
Totaal	19.476	23.431
In % van de aandelenportefeuille	36%	35%

Kredietrisico

Het kredietrisico is ingedeeld in de volgende onderdelen:

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden bestaan grotendeels uit staatsobligaties (vooral van de Nederlandse Staat) en voor een klein deel uit Franse en Spaanse obligaties. Hierdoor is sprake van een beperkt kredietrisico.

Debiteurenrisico

De Hoop heeft geen debiteurenverhouding met consumenten. Het debiteurenrisico in dit kader ligt bij de primaire verzekeringsmaatschappijen. De Hoop heeft met de cedenten een rekening-courantverhouding. Iedere maand wordt de rekening-courant opgemaakt en gecontroleerd. De afrekening van de rekening-courant vindt in de regel maandelijks plaats. Met de buitenlandse cedenten wordt jaarlijks afgerekend. Het debiteurenrisico is verwaarloosbaar.

Tegenpartij-kredietrisico

Op basis van de herverzekeringscontracten die golden tot ultimo jaar, liep De Hoop nauwelijks tegenpartijrisico. Voor de herverzekeraar QBE is geen depot gesteld. QBE is meegenomen in de berekening van het tegenpartij risico.

Bij een aantal buitenlandse cedenten stelt De Hoop een depot ter grootte van de voorziening verzekeringsverplichtingen. Dit depot dient tot zekerheid voor de cedent. Het risico op deze depotstelling is beperkt.

De liquiditeiten bij banken zijn onderhevig aan tegenpartijrisico. De Hoop mitigeert dit risico door spreiding van de liquiditeitspositie bij banken met minimaal een A-rating.

Het hypotheekfonds valt eveneens onder dit risico. Het hypotheekfonds is voornamelijk gerelateerd aan gegarandeerde hypotheeken (Nederlandse Hypotheek Garantie) die verstrekt zijn na 1 januari

2013, waarbij aflossen de norm is en overcreditering gemaximeerd is (loan to value gemaximeerd tot 106%). Het grootste gedeelte van het debiteurenrisico van het hypotheekfonds verplaatst hiermee naar de Nederlandse staat. Het hypotheekfonds is een belegging met een laag risicoprofiel. Het tegenpartij-kredietrisico wordt als gering gewaardeerd.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeit is het vermogen om de beleggingen op de balans liquide te maken, bijvoorbeeld op het moment dat uitkeringen moeten worden gedaan of dat er onderpanden moeten worden gestort. De verplichtingen waarvoor liquide middelen nodig zijn bestaan bij De Hoop vooral uit uitkeringen die aan de cedenten moeten worden gedaan. Bij tegenvallende sterfteresultaten moet mogelijk rekening houden met hogere uitkeringen in de portefeuille dan verwacht. De schades aan cedenten betaalt De Hoop uit op moment van claimen door de cedent. Claims worden per kwartaal met de herverzekeraar afgerekend. De afrekeningen met de buitenlandse cedenten worden aan het eind van het boekjaar opgesteld en verwerkt. De Hoop houdt altijd een redelijke buffer aan liquide middelen aan en belegt vooral in staatsobligaties en aandelen die relatief eenvoudig te liquideren zijn. De Hoop belegt niet in derivaten en loopt hierdoor geen risico om onderpand te moeten leveren.

Operationeel en uitbestedingsrisico

De Hoop streeft met haar administratieve organisatie, interne controles, rapportagelijnen en processen een betrouwbare en controleerbare administratieve verwerking na. Deze maatregelen zijn vastgelegd in een AO/IB-handboek.

De omvang van De Hoop maakt de onderneming extra kwetsbaar voor operationele risico's, vooral op het gebied van continuïteit van de werkzaamheden. Vitale processen worden gewaarborgd door de kennis van de werkzaamheden te spreiden over meerdere personen te verdelen. Daarnaast is een aantal functies en diensten (ICT, HRM, Interne Audit en Compliance) uitbesteed aan de Onderlinge's-Gravenhage. Omdat het hier een verzekeraar onder toezicht van de DNB betreft, is deze partij goed op de hoogte van de geldende wet- en regelgeving en de vereisten die een verzekeraar aan deze partijen stelt. Daarom verwacht De Hoop dat hier minder risico wordt gelopen dan wanneer deze zaken aan andere externe partijen worden uitbesteed.

De Financiële risicomanagement- en de Actuariële functie is uitbesteed aan EY Actuarissen B.V.

De infrastructuur van De Hoop is uitbesteed aan cloud services. Tevens zijn de kantoorautomatisering en het beheer en bewaren van beleggingen uitbesteed.

Als beheersmaatregelen rondom het uitbestedingsrisico worden de beschikbare ISAE 3402 of gelijksoortige rapporten doorgenomen en periodiek evaluatiegesprekken over de uitbesteede functies en diensten met de Onderlinge's-Gravenhage gehouden.

Verzekeringstechnisch risico

Gezien de stijging in de kosten is het kostenrisico het voornaamste risico geworden.

Dit is het risico dat de kostendekking in de verzekeringstarieven en -portefeuille onvoldoende is om de operationele kosten te financieren. Door een stringent kostenbeleid kan dit risico worden gemitigeerd.

Een belangrijk onderdeel van het verzekeringstechnische risico wordt gevormd door acceptatie op onjuiste voorwaarden. Onjuiste inschatting van het risico kan leiden tot verlies op sterfte, aantasting van de aanwezige solvabiliteit en afbreuk van vertrouwen bij zowel de cedent als uiteindelijk de consument. Om deze risico's te beheersen, wordt een acceptatieprocedure gehanteerd die recht doet aan de bijzondere risico's die De Hoop wil herverzekeren. De procedure is primair gericht op de medische acceptatie. In aanvulling daarop geldt voor hogere verzekerde kapitalen, naast de procedures die de cedent zelf intern hanteert, nog een eigen financiële acceptatieprocedure.

Jaarlijks vindt een onderzoek plaats naar sterfte per aandoening of groep van aandoeningen. Eveneens voert De Hoop jaarlijks een wettelijke toereikendheidstoets uit op basis van RJ-richtlijnen. Hierbij wordt de aangehouden balansvoorziening getoetst op toereikendheid. De resultaten van deze toets laten zien dat de balansvoorziening toereikend is (+€ 6.055).

Continuïteit van de onderneming

De missie van De Hoop is om mensen met een verhoogd overlijdensrisico op basis van medische oorzaken toch een verzekering aan te kunnen bieden. De Hoop kwalificeert zich daarmee als aanbieder in een marktsegment dat al een aantal jaar onder druk staat. Daarnaast is het gekozen businessmodel kwetsbaar doordat zij afhankelijk is van de strategische keuzes van de primaire verzekeraar. Door terugtrekkende cedenten kan de continuïteit van de onderneming in gevaar komen. De laatste jaren wordt actie ondernomen om actief zaken te doen met meer cedenten in Nederland om de toegang tot de markt te kunnen blijven garanderen. Ook is er via een strategische herijking sprake van uitbreiding naar diverse andere landen. Hiermee zou de kwetsbaarheid van de onderneming vanwege een beperkt aantal cedent voldoende afnemen.

Verder kunnen de verzekeringstechnische resultaten onder druk komen te staan door bijvoorbeeld pandemieën. Zo was de laatste jaren sprake van een wereldwijde uitbraak van COVID-19. Deze pandemie had zowel economische als demografische effecten tot gevolg. De verhoogde sterfte die hiermee samenhang kwam met name voor bij oudere personen en personen met medische aandoeningen. Deze laatste vallen onder de doelgroep van De Hoop. Opgemerkt dient te worden dat deze huidige pandemie vooralsnog niet heeft geleid tot een significant verhoogd uitkeringspatroon, hoewel het afwachten is hoe lang deze nog voortduurt en wat uiteindelijk (direct of indirect) precies de impact wordt. Om deze risico's te mitigeren hanteert De Hoop een prudente tariefstelling, waarbij medisch adviseurs een grote rol spelen. Ook worden kapitalen boven het eigen behoud herverzekerd bij een andere partij.

De Hoop voert jaarlijks een Own Risk and Solvency Assessment (ORSA) uit waarin een aantal stressscenario's met betrekking op deze dreigingen worden doorgerekend. De meest recente ORSA heeft laten zien dat het onredelijk is te veronderstellen dat verhoogde sterftekansen op middellange termijn een bedreiging vormen voor de continuïteit van de onderneming. De solvabiliteit van De Hoop is ruim voldoende om tijdelijke tegenvallers op elk gebied tegen te kunnen gaan. Mogelijke negatieve economische ontwikkelingen kunnen zelfs een positieve invloed op de solvabiliteit hebben.

WINSTBRONNEN

Specificatie winstbronnen		
	2022	2021
Opbrengst uit beleggingen toegerekend aan verzekeringen	736	1.164
Af: Interesttoevoeging vvp	-796	-914
Resultaat op interest	-60	250
Vrijval kosten uit premies	1.026	993
Vrijval kosten uit vvp	35	68
Kosten verrekend met vvp	-	-
Af: Bedrijfskosten	-2.448	-2.105
Af: Wijziging door verandering in kosten	-	-
Resultaat op kosten	-1.387	-1.044
Resultaat op kanssystemen	2.235	1.042
Wijziging a.g.v. verandering kanssystemen	-	-11
Resultaat technische analyse	2.235	1.031
Totaal resultaat op grondslagen	788	237

Resultaat op grondslagen	788	237
Wijziging overige technische voorzieningen eigen rekening	-	6.485
Saldo overige technische baten en lasten	156	285
Sluitpost	-83	-113
Resultaat Technische Rekening	861	6.895

OVERIGE GEGEVENS

Bestemming van de winst

In de Statuten is de regeling van de winst opgenomen in artikel 26.

Artikel 26 van de statuten luidt als volgt:

1. Van de vennootschappelijke winst zoals die blijkt uit de vastgestelde winst- en verliesrekening, zal jaarlijks een percentage worden gereserveerd, nadat daarop voorts in aftrek worden gebracht de niet gedelgde verliessaldi van de voorafgaande jaren.
2. De aldus resterende winst staat met inachtneming van het terzake in artikel 105 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek bepaalde ter beschikking van de Algemene Vergadering van aandeelhouders.

Den Haag, 29 maart 2023

De directie

Gilbert Pluym

Seada van den Herik

Raad van Commissarissen

Lex Geerdes, voorzitter

Sibylla Bantema, vicevoorzitter

Marcel Levi

Erik Muetstege

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en de Raad van Commissarissen van N.V. Levensverzekering-Maatschappij “De Hoop”

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van N.V. Levensverzekering-Maatschappij “De Hoop” per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2022 van N.V. Levensverzekering-Maatschappij “De Hoop” (de vennootschap) te ‘s-Gravenhage gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2022;
- 2 de winst- en verliesrekening over 2022;
- 3 het kasstroomoverzicht over 2022; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Levensverzekering-Maatschappij “De Hoop” zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. De informatie en onze bevindingen ten aanzien van continuïteit, fraude en niet naleven wet- en regelgeving, en de kernpunten van onze controle moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Samenvatting

Materialiteit

- Materialiteit van EUR 1,0 miljoen (2021: EUR 1,0 miljoen)
- Circa 1,6% van het eigen vermogen (2021: circa 1,5% van het eigen vermogen)

Risico's gerelateerd aan Fraude & Noclar en Continuïteit

- Risico's gerelateerd aan fraude en niet naleven wet- en regelgeving (Noclar): doorbreken van interne beheersing door het management (een verondersteld risico)
- Risico's gerelateerd aan continuïteit: geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd

Kernpunten

- Waardering van de technische voorzieningen, inclusief de hiermee samenhangende toereikendheidstoets en de Best Estimate Liabilities
- Waardering van minder liquide beleggingen

Oordeel

Goedkeurend

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 1,0 miljoen (2021: EUR 1,0 miljoen). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van het eigen vermogen (1,6%) (vorig jaar: 1,5%). Wij beschouwen het eigen vermogen als de meest geschikte benchmark, omdat het eigen vermogen het best de lange termijn horizon reflecteert waarop N.V. Levensverzekering-Maatschappij "De Hoop" stuurt. Omdat het eigen vermogen ook een belangrijke basis vormt voor de solvabiliteitspositie is dit tevens een belangrijk informatie-element voor gebruikers van de jaarrekening.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij hebben met de Raad van Commissarissen afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 50 duizend rapporteren aan hen alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Controleaanpak ten aanzien van risico's op fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving

In het hoofdstuk Risicobeheer van het directieverslag beschrijft de directie de procedures ten aanzien van de risico's op fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving en neemt de Raad van Commissarissen deze beschrijving in beschouwing.

In het kader van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de vennootschap en de bedrijfsomgeving, en hebben wij de opzet en de implementatie beoordeeld van het risicomanagement van de vennootschap met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Onze werkzaamheden omvatten onder andere het evalueren van de gedragscode, het incidentenregister en de procedures van de vennootschap om aanwijzingen van mogelijke fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving te onderzoeken. Bovendien hebben wij inlichtingen ter zake ingewonnen bij de directie, degenen belast met governance en bij andere relevante functies en afdelingen, zoals de Solvency II sleutelfunctiehouders Compliance, Risico Management, Interne Audit en Actuarieel.

Wij hebben onder meer de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

- inzicht verkrijgen hoe de onderneming informatietechnologie (IT) gebruikt en de invloed daarvan op de jaarrekening;
- evaluatie van nevenfuncties van bestuursleden en/of andere werknemers,
- evalueren van correspondentie met regelgevende en toezichthoudende instanties (waaronder DNB);
- evaluatie van de gerapporteerde uitkomsten door Solvency II sleutelfunctiehouders Compliance, Risico Management, Interne Audit en Actuarieel met betrekking tot het voldoen aan wet- en regelgeving; en
- kennisnemen van de door de Verzekeraar uitgevoerde systematische integriteitsrisico analyse (SIRA).

Daarnaast hebben wij werkzaamheden uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de wet- en regelgeving die op de vennootschap van toepassing is en hebben de volgende rechtsgebieden geïdentificeerd die de meest waarschijnlijke oorzaak zouden kunnen zijn voor een materieel effect op de jaarrekening:

- Wet op het financieel toezicht (Wft) (inclusief de Solvabiliteit II-richtlijn (2009/138/EC);
- Besluit prudentiële regels Wft (Bpr Wft); en
- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

Wij hebben, samen met onze forensische specialisten, de risicofactoren voor fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving geëvalueerd om na te gaan of deze factoren duiden op een risico op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening.

Wij beoordelen het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording als niet relevant aangezien voor zowel de bruto premies als de beleggingsopbrengsten geldt dat deze individueel niet materieel zijn en er geen sprake is van belangrijke schattingen bij het bepalen van de deze opbrengsten.

In overeenstemming met het bovenstaande en met de controlestandaarden hebben wij het volgende risico geïdentificeerd ten aanzien van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving die relevant zijn voor onze controle, en hebben hierop als volgt ingespeeld:

Doorbreken van interne beheersing door het management (een verondersteld risico)

Risico:

- Het management is in een unieke positie om fraude te plegen door de mogelijkheid het proces van financiële verslaggeving en resultaten te manipuleren door middel van het doorbreken van de interne beheersing die anderszins effectief lijken te werken. Bijvoorbeeld schattingen gerelateerd aan de waardering van de technische voorzieningen en daaraan gerelateerde toereikendheidstoets en schattingen gerelateerd aan de waardering van minder liquide beleggingen. Wij verwijzen hiervoor naar onze kernpunten van de controle “Waardering van de technische voorzieningen en daaraan gerelateerde toereikendheidstoets” en “Waardering van minder liquide beleggingen” met hierin onze aanpak met betrekking tot hogere risico’s vanwege de schattingen waarbij het management zich baseert op significante oordeelsvorming.

Controleaanpak:

- Wij hebben de opzet en de implementatie geëvalueerd van interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor het mitigeren van de risico’s op fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving, zoals het identificeren van werkzaamheden met betrekking tot journaalposten en schattingen.

- Wij hebben een data-analyse uitgevoerd op journaalposten met een hoger risico, indien daarvan sprake is, en significante schattingen alsook oordeelsvormingen en veronderstellingen van het management geëvalueerd. Waar wij onverwachte journaalposten of andere risico's identificeerden via onze data-analyse, hebben wij aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd om op elk geïdentificeerd risico in te spelen. Deze werkzaamheden omvatten ook het herleiden van transacties naar de broninformatie.
- We hebben elementen van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen waaronder het uitvoeren van testwerkzaamheden op uitgaande betalingen, het kennismaken van het hernieuwde arbeidscontract van de algemeen directeur en het opvragen van externe bevestigingen bij cedenten waarin de volledigheid van de uitvraag wordt bevestigd.

Onze evaluatie van uitgevoerde procedures ten aanzien van fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving, hebben niet geleid tot een extra kernpunt van de controle.

Wij hebben onze risico-inschatting en controleaanpak en resultaten gecommuniceerd aan de directie en de Raad van Commissarissen.

Onze controlewerkzaamheden leidden niet tot aanwijzingen en/of andere redelijke vermoedens van fraude en niet-nakomen van wetten regelgeving die van materieel belang zijn voor onze controle.

Controleaanpak continuïteit – geen significante continuïteitsrisico's geïdentificeerd

De directie heeft haar continuïteitsbeoordeling uitgevoerd en geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd. Onze procedures om de continuïteitsbeoordeling van de directie te beoordelen omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsrisicoanalyse, inclusief de scenario's in de Own Risk Solvency Assessment (ORSA), door de directie alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle kennis hebben, waaronder de impact van rente / inflatie en correspondentie met de toezichthouder;
- analyse van de financiële positie en de solvabiliteitsratio onder Solvency II ten opzichte van de door de directie noodzakelijk geachte solvabiliteit, voorgaand boekjaar en de gevoeligheden van de solvabiliteitsratio op indicatoren die kunnen duiden op significante continuïteitsrisico's;
- evalueren van de adequate weergave van de continuïteitsbeoordeling van de directie, waaronder de solvabiliteitsratio onder Solvency II en de gevoeligheden van de solvabiliteitsratio, zoals weergegeven op pagina 36-40 van de jaarrekening.

De resultaten van onze risicobeoordeling procedures hebben geen aanleiding gegeven om additionele controlewerkzaamheden op de continuïteitsbeoordeling uit te voeren.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkste waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de Raad van Commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Vergeleken met vorig jaar is het kernpunt gerelateerd aan de waardering van minder liquide beleggingen toegevoegd door toename van de onzekerheid in deze positie.

Waardering van de technische voorzieningen, inclusief de hiermee samenhangende toereikendheidstoets en de Best Estimate Liabilities

Omschrijving

De technische voorzieningen van EUR 24 miljoen, zijnde circa 26% van het balanstotaal per 31 december 2022, zijn voor de jaarrekening significant. De waardering van de technische voorzieningen en de hiermee samenhangende toereikendheidstoets bevatten significante schattingen voor toekomstige kosten, inflatie, rente, portefeuilleontwikkeling, levensverwachtingen en overige aannames. Voor de berekeningen worden complexe actuariële modellen gebruikt en de schattingen vragen een hoge mate van oordeelsvorming door de directie.

Een verandering in de inschattingen en aannames heeft direct een impact op de waardering van de technische voorzieningen en daarmee het eigen vermogen en de winst- en verliesrekening.

Per 31 december 2022 is er sprake van een overschot uit de toereikendheidstoets waarmee dit geen impact heeft op de waardering van de balansvoorzieningen.

De directie heeft in de toelichting de gebruikte grondslagen en assumpties van de waardering van de technische voorzieningen en de toereikendheidstoets uiteengezet. Tevens heeft de directie in de toelichting op de balans (noot 7) het verloop van de technische voorzieningen en de uitkomst van de toereikendheidstoets uiteengezet.

Onze aanpak

Onze belangrijkste controlewerkzaamheden omvatten:

- Toetsen van de opzet en bestaan, en waar relevant de werking, van de interne beheersmaatregelen omtrent de waardering van de technische voorzieningen en de toereikendheidstoets. Dit omvat onder andere beheersmaatregelen rondom data, assumpties en berekeningen die ten grondslag liggen aan de technische voorzieningen en de toereikendheidstoets, de review hierop en rapportage hierover door de Solvency-II actuariële functiehouder.
- Met ondersteuning van onze actuariële specialisten controleren van de technische voorzieningen en de daarmee samenhangende toereikendheidstoets aan de hand van intern opgestelde kwalitatieve en kwantitatieve analyses en berekeningen.

- Evalueren van de plausibiliteit van de uitkomsten van de intern uitgevoerde berekeningen, inclusief de gebruikte actuariële en economische assumpties, zoals toekomstige kosten, inflatie, rente, portefeuilleontwikkeling en levensverwachtingen.
- Het op basis van een deelwaarneming narekenen van de technische voorzieningen.
- Evalueren van de actuariële analyses op redelijkheid en aanvaardbaarheid aan de hand van ervaringsgegevens, marktdata en geschatte versus werkelijke uitkomsten in het verleden.
- Aan de hand van de uitkomsten van onze werkzaamheden evalueren of de risicohouding van de directie bij het vaststellen van de schattingen is veranderd ten opzichte van vorig jaar.
- Evalueren of de technische voorzieningen en de toereikendheidstoets adequaat zijn toegelicht in de jaarrekening in overeenstemming met RJ 605.

Onze observatie

Wij vinden de gehanteerde actuariële en economische assumpties voor de vaststelling van de technische voorzieningen evenwichtig en zijn van mening dat de technische voorzieningen neutraal zijn bepaald. De toelichting op de technische voorzieningen en de daaraan gerelateerde risico's in de jaarrekening achten wij toereikend.

Waardering van minder liquide beleggingen

Omschrijving

Een significant deel van de portefeuille van N.V. Levensverzekering-Maatschappij “De Hoop” bestaat uit minder liquide beleggingen. Van de totale beleggingsportefeuille ultimo 2022 van EUR 82 miljoen (balanswaarde) kwam de waardering van EUR 12 miljoen niet tot stand op basis van beursnoteringen in een actieve markt.

Dit betrof met name beleggingen in een hypotheekfonds (EUR 10 miljoen) en een beleggingsfonds in MKB-leningen (EUR 1,5 miljoen).

De directie heeft in de toelichting de gebruikte grondslagen en assumpties voor de waardering van de beleggingen uiteengezet. Tevens heeft de directie in de toelichting op de balans (noot 1) inzicht verstrekt in de samenstelling, het verloop, de balanswaarde en de waarderingsonzekerheid in de beleggingen.

De waardering van minder liquide beleggingen kan niet worden gebaseerd op publieke informatie en derhalve moeten er inschattingen worden gemaakt op basis van subjectieve aannames en uitgangspunten die een grote invloed kunnen hebben op het eigen vermogen, de solvabiliteit en het resultaat van de vennootschap. Daarom beschouwen wij dit punt als kernpunt in onze controle.

Onze aanpak

Onze belangrijkste controlewerkzaamheden bestaan uit:

- Toetsen van de opzet en het bestaan van de interne beheersmaatregelen die de betrouwbaarheid van de waardering van de beleggingen waarborgen. Deze interne beheersmaatregelen omvatten:
 - De analyse van de vennootschap op de door een onafhankelijke accountant gecontroleerde NAV-opgave en jaarrekening van het hypotheekfonds en het beleggingsfonds in MKB-leningen (inclusief de geschiktheid van de door de fondsen gehanteerde waarderingsgrondslagen). Voor het hypotheekfonds betreft dit de gegevens voor dit jaar en voor het beleggingsfonds in MKB-leningen betreft dit de gegevens voor afgelopen jaar ten behoeve van de retrospectieve toets;
 - De interne controleberekeningen van de marktwaarde van het hypotheekfonds.
- Toetsen van de gehanteerde methodieken aan de hand van hetgeen in de markt gebruikelijk wordt geacht voor het beleggingsfonds in MKB-leningen. Wij maken in dit gedeelte van onze aanpak gebruik van een specialist.
- Vaststellen of de minder liquide beleggingen en daarmee samenhangende waarderingsonzekerheid adequaat zijn toegelicht in de jaarrekening.

Onze observatie

Wij achten de door de N.V. Levensverzekering-Maatschappij “De Hoop” toegepaste waarderingsgrondslagen en uitgangspunten voor de waardering van de minder liquide beleggingen evenwichtig. De toelichting op de actuele waarde en de waarderingsonzekerheid van de beleggingen in de jaarrekening achten wij toereikend.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben een mindere diepgang dan onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de informatie die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 30 maart 2022 benoemd als accountant van N.V. Levensverzekering-Maatschappij “De Hoop” voor de controle van het boekjaar 2022 en zijn sinds boekjaar 2014 de externe accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van Organisaties van Openbaar Belang geleverd.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en Raad van Commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Daarbij is de directie, onder toezicht van de Raad van Commissarissen, verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en de niet naleving van wet- en regelgeving en het nemen van maatregelen om de gevolgen, voor zover mogelijk, ongedaan te maken en herhaling te voorkomen.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsels moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstelling is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een verdere beschrijving van onze verantwoordelijkheden ten aanzien van een jaarrekeningcontrole is te vinden op de website van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) op: [nl_oob_01.pdf \(nba.nl\)](https://nl.oob.01.pdf(nba.nl)). Deze beschrijving is onderdeel van onze controleverklaring.

Utrecht, 29 maart 2023

KPMG Accountants N.V.

W. Teeuwissen RA

A large, leafy tree with a family silhouette in the foreground. The tree is green and fills the upper half of the image. The family silhouette is in the foreground, holding hands. The background is a light blue sky with a white horizon line.

N.V. Levensverzekering-Maatschappij 'De Hoop'
Anna van Saksenlaan 10
2593 HT Den Haag

070 - 342 1313
info@dehoopleven.nl
www.dehoopleven.nl